

DARBININKAS

Vol. LXVI, Nr. 3
Sausio - January 16, 1981

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Irano laikomų JAV įkaitų išlaisvinimas vis dar atidėliojamas, nepajėgiant JAV susitarti su Iranu dėl išlaisvinimo sąlygų. Prez. Carter pageidavimas susilaikyti įkaitų paleidimo iki sausio 16 gali ir neįvykti.

Kinijos komunistų partijos pirmininkas Hua Guofeng nedalyvavo vyriausybės suruoštam naujų metų priėmimo. Iš to daroma išvada, kad jis jau nebesąs partijos pirmininkas. Priėmimo šeiminku buvo partijos gen. sek. Hu Yaobang.

Sovietų žinių agentūra Tass apkaltino priešsocialistines jėgas, kurios stengiasi paversti Lenkijos darbininkų nepriklausomą uniją politinės opozicijos centrais ir nuvesti kraštą į ūkinį bankrotą.

Lenkijos darbininkų nepriklausoma unija Gdanske pareikalavo vyriausybę tuoj pat darbininkam sudaryti tik 5 dienų darbo savaitę, nes vyriausybė iš pradžių buvo su tuo sutikusi.

Nors iš tolo atrodo, kad Kinija stengiasi sukurti įstatymine sistema nusikaltėliams bausti, bet iš tikrųjų dar ir dabar ten šimtai tūkstančių žmonių tebe laikomi "reformos per darbą" stovyklose, yra prastai maitinami ir turi atlikti sunkiausius darbus. Kiekviena provincija ir didesni miestai turi savo atskiras stovyklas.

Palau salos, esančios į rytus nuo Filipinų ir pagal J.T. mandatą valdytos JAV, tapo nepriklausoma valstybe ir pasivadino Belau respublika. JAV rūpinsis tik jų užsienio reikalais ir krašto gynyba.

Prasidėjus būsimojo prezidento Ronald Reagan padarytų paskyrimų apklausinėjimui senate, didžiausio puolimo gali susilaukti valstybės sekretorium numatytas Alexander Haig už tai, kad jis kurį laiką buvo prez. Nixono štabo viršininku.

Irano fundamentalistai buvo pradėję neti prezidentą Bani Sadr už nutinkamą karo su Iraku vedimą. Prezidentas įsakė Irano kariuomenei pradėti puolimus, kurie didesnių laimėjimų iki šiol neatnešė, tik geležinkelio stoty buvo parodyta surištom rankom apie 500 Irako belaisvių, kurie galėjo būti paimti į nelaisvę ir anksčiau.

Būsimojo prez. Ronald Reagan susitiko su Meksikos prezidentu Jose Lopez Portillo ir abu pasižadėjo artimiau bendradarbiauti.

Kongreso komisija, tyrusi JAV karo pramonės pasirengimus karo atvejui, priėjo išvadą, kad dėl gynybos departamento vestos politikos, stabdančios darbo našumo kėlimą ir naujų kapitalų investavimą, ta pramonė pasidarė nepajėgi reikalui ištikus žymiau padidinti ginklų gamybą.

Portugalijos min. pirmininku paskirtas Francisco Pinto Balsemao sudarė koalicinį ministerių kabinetą iš socialdemokratų, krikšč. demokratų ir monarchistų partijų.

Japonijos neatsisakymą nuo jos prieš II pasaulinį karą valdytų keturių Kurilų salyno salų Sov. S-ga laiko jai nedraugingu veiksmu.

Pakistasan pasislė, kad J.T. pradėtų pasitarimus su Afganistanu. Afganistanas pasiūlymą priėmė, tačiau nesitikima, kad bus susitarta.

Nigerija įsakė Libijai per 48 val. uždaryti savo diplomatinę misiją, nes ji pagal Libijos diktatoriaus sugalvotą planą buvo pavadinta liaudies biuru.

P. ANILIONIS VĖL "MOKO" DEKANUS Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 44

(Tąsa iš praeito numerio)

Anilioniui labai užkliuvo Hel-sinkio grupės narys kun. Bronius Laurinavičius; piktinosi, kad "LKB Kronikos" 32 numeryje užstojami sąžinės kaliniai — Anastazas Janulis, Povilas Buzas ir kt. Įgaliotinio nuomone, Buzas kovojo ne už religijos laisvę, o prieš valdžią.

RRT įgaliotinis, už kurio nugaros stovi galinga KGB, drąsinosi, jog niekas tų "ekstremistų" nebijo, tik šiaip, — Bažnyčiai iš jų jokios naudos. Jei Bažnyčia pyksis su valdžia, visiems bus blogai — ir Bažnyčiai ir valstybei. Išvada — būtų teisinga, kad ir Bažnyčia ir valstybė vieningai kovotų prieš "ekstremistus". Pokalbio metu įgaliotinis reikalavo, kad patys dekanai nepažeidintų sovietinių įstatymų, ragino nebijoti "ekstremistų", pergyveno, kad kas penktas jaunas kunigas — "ekstremistas" pvz., kun. Antanas Gražulis organizuoja jaunimo susirinkimus. Įgaliotinio nuomone, jei iki šiolei nėra religinio žurnalo, tai irgi kalti "ekstremistai", ypač Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komitetas. Anilionis iškėlė mintį, jog į Romą studijoms reikia siųsti jaunus kunigus, net patarė siūlyti kandidatus, tarsi Bažnyčia galėtų juos savarankiškai parinkti. Tikrumoje juos parenka KGB.

Po įgaliotinio Anilionio pasiskakė kai kurie dekanai. Ukmergės dekanas Danyla aiškino, kad

naujos parapijų sutartys su LDT vykdomaisiais komitetais buvo sudarinėjamos prievarta. Jurbarko dekanas Buožius reikalavo, kad mokyklose nebūtų skriaudžiami tikintys mokiniai. Radviliškio klebonas Vaičeliūnis skundėsi, kad labai trūksta maldaknygių; reikėtų kas metai jų išleisti.

Per visą pokalbį Anilionis nėrėsi iš kailio, norėdamas dekanus įtikinti, jog būtų viskas labai gerai, jei po kojomis sovietinei valdžiai nesimaišytų "ekstremistai".

-o-

1980 m. gegužės 19 d. į Telšių vykdomąjį komitetą pokalbiui su RRT įgaliotiniu buvo sukviešti visi Telšių vyskupijos dekanai. Kai kurie dekanai Kurijai pareiškė nenorį vykti į Telšių rajono vykdomąjį komitetą, nes jie esą atvykę iš kitų rajonų; įgaliotinis pokalbiui teatėina į Telšių Kuriją, ir, be to, įgaliotinis ateityje turįs pranešti pokalbio temą, kad dekanai galėtų pasiruošti.

RRT įgaliotinis su šiuo pasiūlymu nesutiko, ir dekanai nubalsavo vykti į rajono vykdomąjį komitetą. Čia įgaliotinis nepasakė nieko naujo. Kaip ir praėjusiais metais, aiškino įstatymus, kritikavo kunigų pamokslus, ypatingai puolė ir "ekstremistais" išvadino kun. Joną Kaunecką, Petrą Kražauską ir kt. Pareiškė, kad nebus pakenčiama jokia vaikų katekizacija ir jėdžiama sakyti net katechetinių pamokslų, taip pat draudžiamas vaikų patarnavimas pamaldose.

Po įgaliotinio kalbos buvo leista pasisakyti dekanams. Skuodo dekanas kun. Petras Palšis kalbėjo, kad dėl vaikų kunigai kovos iki kraujo, o dėl vadinamojo religinio ekstremizmo esą kalti ateistai-ekstremistai — jie, pažeisdami sovietinius įstatymus, iššaukia atitinkamą kunigų reakciją. Kiti dekanai — kun. Kazimieras Gaščiūnas, kun. Jonas Gedvila ir kt. — taip pat aiškiai leido įgaliotinui suprasti, jog vaikai bus katekizuojami. Jautėsi dekanų kovinga nuotainka, jų pasiryžimas kovoti už tikėjimą, o įgaliotinio rankos iš susijaudinimo virpėjo.

Šiais metais Telšių vyskupijos dekanai apie įgaliotinio keliamus reikalavimus neinformavo nė vieno kunigo, ir visi mano, kad į juos nereikia kreipti nė mažiausio dėmesio — jei įgaliotinio Anilionio tokia duona, tegu sau kalba.

Pabaigoje įgaliotinis raštu įspėjo kun. dr. Petrą Puzarą, kad jis apmokestinęs tikinčiuosius. Dr. Puzaras šį kaltinimą, kaip neteisingą, atmetė. Tauragės dekanas kun. Gedvila gavo raštinę išėjimą, kad parapijos reorganizacijai vesti pakviestas kun. Kaunecką, kuris Lenina suligino su Hitleriu. Iš tikrųjų kun. Kauneckas savo pamoksluose Lenino vardo net nepaminėjo.

-o-

RRT įgaliotinis Anilionis gegužės mėnesį pokalbius pravedė su visų vyskupijų dekanais; visur jo tikslas buvo tas pats — suniekinoti vadinamuosius kunigus "ekstremistus".

AMERIKOS ŽODIS MADRIDE PABALTIO VALSTYBIŲ KLAUSIMU

BRONIUS NEMICKAS

Nė nebuvo galima tikėtis, kad Pabaltijo valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos — klausimas atsirastų Madrido konferencijos dienotvarkėje. Veltui kai kurių mūsų veiksmų paskiri vadovaujantieji žmonės skleidė tokius žadulius, užuot rimtai ruošėsi Madrido konferencijos proga pasaulio viešumenei įsiskaičiuoti priminti Sovietų Sąjungos neteisėtai įsiskorporuotų Pabaltijo valstybių nelemtį, lietuvių, latvių ir estų tautom tebedaromas didžias nuoskriaudas. Tačiau, nežinūnt mūsų menkoko pasirušimo tokiam uždaviniui, Pabaltijo valstybių nelemtį ir jų tautų nuoskriaudas, labiausiai JAV delegacijos (iš privačių piliečių pasirinktosios) nario Rimo Česonio didžiųjų pastangų dėka, gana įsiskaičiuoti apibūdino Amerikos delegacijos pirmininko pavaduotojas Warren Zimmermannas savo kalboje, pasakyoje konferencijos plenumo 1980 gruodžio 15. Jis, apžvelgdamas Helsinkio baigminio akto aštuntojo principo (aptariančio tautų lygiateisiškumą ir jų apsisprendimo teisę) vykdymą ir pavyzdžiais nurodydamas to principo pažeidimus, apie Pabaltijo valstybių inkorporaciją ir tautų sovietinę priespaudą kalbėjo:

"Nebūčiau ištikimas abiejų partijų keturiasdešimties metų principinei JAV politikai, jei nepaminėčiau ypatingo atvejo. Jungtinės Amerikos Valstybės nepripažįsta Latvijos, Lietuvos ir Estijos valstybių neteisėtai inkorporacijos, ginklų įvykdytos Sovietų Sąjungos. Šis veiksmas yra nesuderinamas su aštuntuoju principu.

Norėčiau priminti ketvirtąjo principo nuostatą (jis aptaria valstybių teritorijos neliečiamumą — Br. N.), kad nebus pripažinta teisėta jokia okupacija ir teritorijos įgijimas, apeinant tarptautinę teisę. Ir norėčiau pakartoti savo vyriausybės vieną aiškinimą, kad šis nusista-

tymas yra taikintinas Pabaltijo valstybėms.

Šiuo mūsų istorijos sunkiu metu negalim palikti nepaminėjus vyriausybės pareigūno (iš jo rašto) šio iškalingo teiginio, neišdildomai įsirežusio mūsų istorijon:

"Kaip jau žinom, ... Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjunga įteikė mano vyriausybei ultimatumą be rimtos ir pateisinamos priežasties ... Rytjaus dieną rusų raudonoji armija, užpuldama pasienio sargybas, peržengė mūsų sieną ir užėmė visą kraštą ... Iš Maskvos tam tikslui atsiųstas aukštas sovietinis pareigūnas primetė mum marionetinę vyriausybę ir visą administraciją pervedė Sovietų Sąjungos vyriausybės kontrolėn ..."

Tai Lietuvos diplomato žodžiai, apibūdiną sovietinį įsiveržimą jo kraštan 1940 metų birželyje. (Paimta iš Lietuvos įgaliooto ministerio ir nepaprasto pasiuntinio Kazio Škirpos 1940 liepos 21 d. protesto notos Vokietijos užsienio reikalų ministeriui Joachim von Ribbentropui. Br. N.)

Žinoma, mes realistai. Žinom, kad mažą kas yra darytina atitaistyti prieš keturis dešimtmečius padarytam blogiui. Betgi norim priminti, kad prabėgęs laikas neįteisins šio blogio. Laikas, kaip ir prievarta, neįteisiną blogio."

Toliau W. Zimmermannas, liesdamas jau septintojo principo (aptariančio žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių pagarbumą) nuostatą vykdymą ir jų pažeidimus konkrečiais pavyzdžiais, savo Amerikos delegacijos vardu pasakytąją kalbą tęsė:

"Pabaltijo valstybėse tie, kurie gina etnines ir tautines teises, yra padėti į tokias pat blogas, gal dar blogesnes sąlygas, kaip ir kitose srityse. Lietuvos Katalikų Bažnyčia ypač sunkiai prispausta. Matomai esama sisteminio, procentiškai didesnio rusų perkeldinimo Estijos, Latvijos ir Lietuvos gyventojų sąskaiton. Kaip nurodyta ankstyvesnių pranešimų, daug žymių Pabaltijo aktyvistų yra kalinamų dėl jų politinių įsitikinimų.

Įkalinimas ar psichiatrinis areštas buvo nesėkmė keturiasdešimt penkių pabaltiečių, pasirašiusių peticiją 1979 rugpjūčio 23 sukakus keturiasdešimčiai metų Molotovo-Ribbentropo paktui, kuris atvėrė vartus sovietinei Pabaltijo valstybių okupacijai. Toj peticijoje jie priminė, kad sovietinė vyriausybė 1920 metais pripažino tų trijų valstybių suverenumą. Ir jie prašė, kad Sovietų vyriausybė gėdingąjį paktą, nuvertusį tą suverenumą, pagarsintų ir paskelbtų niekiniu ir negaliojančiu.

Rugsėjo 20 dieną, vienuolikai dienų praėjus nuo šio Madrido susirinkimo pradžios, Antanas Terleckas, signataras ir, kaip praneša, šio Pabaltiečių atsišaukimo pradininkas, nuteistas aštuoneriem metam kalėjimo ir nutremimo. Tą pačią dieną Julius Sasnauskas, atsišaukimo signataras, nuteistas šešeriems su puse metų kalėjimo ir nutremimo."

Tai ištraukos iš Jungtinių Amerikos Valstybių delegacijos Madrido konferencijoje vienos pasakytų kalbų, aštriausios užkabinusios neteisėtą Pabaltijo valstybių inkorporaciją, lietuvių, latvių ir estų tautų tebesitęsiančią sunkią sovietinę priespaudą. Pabaltijo kraštam, daugiausia Lietuvai, skiriamas Amerikos delegacijos vardu W. Zimmermanno pasakytosios kalbos geras penktadalis (daugiausia kaip du puslapiai iš dešimties). Visa tai nesidėjo savaime. Mūsų tautiečiui Rimui Česonui prisiėjo atsidėjus darbuotis: įtikinti netikėlius, sutelkti Pabaltijo v alstybių bylai palankiuosius, rūpintis redagavimu, formulavimu, reikalinga medžiaga.

APIE LAGERIUS IR PRAEITIES REZISTENCIJĄ

Apie Lietuvą dažnai rašo V. Vokietijos leidžiamas rusų emigrantų žurnalas Posev. 1980 m. 9me numery spėliojama, kad Lietuvoj esą vienuolika lagerių ir septyni kalėjimai. Ypač gerai žinomas Pravieniškų lageris, kuriame kaliniai gamina baldus. Dalis šio lagerio esanti Vilniuje, netoli nuo Aušros Vartų buvusiam vienuolyne.

Tame pat numery tvirtinama, kad ginkluoti pasipriešinimai prieš okupantą Lietuvoj vykę ir partizaniniam karui pasibaigus. 1962 į Kaliningradą (buv. Karaliaučius) atėjęs traukinys, vežęs pinigus, su kulkų išdaužytais langais. Tai padarė "lietuviai nacionalistai".

Tais pat metais, rašo Posev, visa flotilija žvejų laivų protestavo prieš Chruščiovo potvarkį sumažinti žvejų mokamą atlyginimą. Žvejai visą sugautą žuvį išvertė ant jūros kranto. Protestą gynęs lietuvis kapitonas Antanas Zurinskis buvęs sušaudytas.

1963 vasario mėn. Vilniaus "Spalio" kino teatre ruošta filmo "Mūsų Nikita Sergejevičius Chruščiovas" premjerai. Vilniečiai pasitiko filmą, sudegindami gausybę reklaminių plakatų. (Elta)

Ispanijos vyriausybė grąžino Baskų provincijai jos anksčiau turėtą, bet gen. Franco panaikintą gyventojų apmokestinimo teisę ir teisę turėti savo policiją.

Izraelio karo lėktuvai pietinio Libano oro erdvę nušovė du Sirijos MIG lėktuvus. Sirija skelbia nušovusi du Izraelio lėktuvus.

KAM ŽVELGTI ATGAL?

Atvertus naują kalendoriaus lapą su naujų metų skaitmeniu, visa pasaulio spauda daro pereitų metų apžvalgą, tarsi kalendoriaus lapelio nuplėšimas turėtų kokią nors likiminę vertę. Iš tikro, matuojant laiką sauletekiais ir saulėleidžiais, turim rasti tam tikrus keliastulpius, kurie įgalintų mus padaryti praeities sąmatą. Politinių įvykių gausumas, kasdieninio gyvenimo ekonominis pablogėjimas, infliacija, rinkimai, Irano ir Irako karas, aliejaus trūkumas — visa tai tiesiogiai liečia mus visus, gyvenančius laisvojo pasaulio šalyse. Ir savo pačių asmeniškame gyvenime mes ieškom simboliškų ženklų, kurie ap-

spręstų mūsų ateinančių metų likimą. Ar tai būtų gaudaus praradimo šešėly, ar laimėjimų džiaugsme — visa tai jau praeitis, apie kurią tegalima svajoti ir ją prisiminti, kaip savo gyvenimo knygos perskaitytus lapus.

Bet tuo pačiu mes esam savosios visuomenės gyvi nariai, savo veiksmams apsprendžiantys jos nuotaikas, aspiracijas ir pasisekimus bei nepriteklus. Gal būtų laikas perkratyti savo sąžinę ne vien asmenišką gyvenimo perspektyvoj, bet kaip žmonių, kurie laisvę gyvena su dviguba lemties našta: lietuvių ir laisvo krašto piliečio. Ir čia kiekviena lietuviška šeima, ištuštinusi Naujų Metų šampano butelius ir palinkėjusi visiems ateinančių metų laimės, turėtų pagalvoti, ar pereinamais metais buvo pateisinta mūsų egzistencija laisvę, atsižvelgiant į tai, kad galėjom būti ir ten, kur tos laisvės nėra. Ar mūsų jauniausias atžalynas atidarė lituanistinių mokyklų duris? Ar lietuviška spauda susilaukė dėmesio ir paramos? Ar lietuviška parapija pajuto materialinę paramą?

Niekas negali nugincyti mūsų spaudos reikšmės, kaip mus visus informuojančio ir vienijančio elemento. Bet ar visada spauda lieka ori, teisinga, informuojanti, visapusiškai objektyvi? Ar jos puslapiai lieka atviri įvairių nuomonių pareiškimui? Jei redaktoriai neša didžiulę atsakomybę už spaudos puslapių vertę ir orumą, tai dar didesnę atsakomybę neša tie, kurie užpildo spaudos puslapius. Niekas nėra koktesnis, kaip skaityti "atitaisymus" ar "atsiprašymus" už neteisingas, šmeižiančias ar iš-

kraipytas žinias. Tiesa, kad spaudos darbuotojo darbas yra mažiausiai įvertinamas visuomenėje. Čia nėra nei garbės, nei premijų, nei pagerbimų. Tai tik juodas, vienišas rašymas, noras pasidalinti savo įspūdžiais ir mintimis ir išreikšti save patį. Tačiau tame dar nėra pasiteisinimo, kada rašymas tampa sąskaitų suvedimo įrankiu. Ne paslaptis, kad kai kurie mūsų laikraščiai klasifikuoja asmenis, kaip "persona non grata". Tokių asmenų pavardės išbraukiamos iš reportažų, jų veidai ištuštinami nuotraukose. Ne paslaptis, kad į šmeižtus ir puolimus ne visuose laikraščiuose leidžiama atsakyti. Ne paslaptis, kad mūsų "kritikai" dalinasi simpatijomis ir antipatijomis ir iš anksto pasmerkia kūrinių, jo dar nematę... Visa tai yra mūsų lietuviškos sąžinės reikalas, ir tą sąžinę reikia gerokai perkratyti.

Šiandieną žvelgiu atgal ne todėl, kad tikėčiau magiško metų skaičiaus pasikeitimo įtaką, bet todėl, kad naujieji metai yra gera proga sustoti ties gyvenimo keliastulpiu ir persvarstyti tai, kas skauda.

Mes esam linkę kaltinti mūsų veiksmus, organizacijas, spaudą už klaidas, nesantaiką ir nepasisekimus. Bet argi visi tie elementai nėra mūsų pačių dvasios atspindys? Ar jie nėra mūsų beveiksmės kritikos įrodymai? Kas nieko neveikia, tas nedaro klaidų. Ir klaidas kritikuoja daugiausia tie, kurie patys mažai arba nieko neveikia. Mano darbovietėj kaba tokio turinio iškabėlė: "Viskas padaryti yra lengva, ko padaryti nereikia pačiam". Tais žodžiais pasakoma beveik viskas, ką aš norėčiau pasakyti. Jei kritika reikalinga ir būtina pažangai, tai negatyvi kritika su

tikslu griauti yra kenksminga ir nereikalinga. Jei kritika daroma su tikslu suvesti asmenines sąskaitas (dažnokai pasirašant anoniminiais vardais), tai ji tik žemina mūsų spaudos dvasios orumą. Jei kritika ribojasi vien žodžiais, nerodant pavyzdžio veiksmu ar patarimu, ji yra tuščias spaudos puslapio vietos piktinaudojimas.

Jei jau kalbėti apie naujuosius metus ir pereitų Kalėdų linkėjimus ramybės "visiems geroms valios žmonėms", tai pirmoji eilė mūsų visuomenės elitui ir vadams reikia tuos žodžius išgventi ir jais vadovautis. Asmeniškumais, aiškinimais, laiškais spaudoj nieko neišsprendžiama, tik kiršinama nekalta visuomenė, nežinanti užkulisų, bet savo moraline ir materialine parama įgalinanti besikivirčijančius egzistuoti, bartis ir ginčytis.

Taip būtų idealu matyti mūsų veiksmus traukiančius tą patį mūsų laisvės kovos "vežimą" bendromis jėgomis viena kryptimi, nes "vienybės galybė". Taip būtų idealu mūsų spaudos puslapiuose skaityti išmintimi ir gera valia pagrįstas diskusijas, kurių išmintimi ir gera valia pagrįstas diskusijas, kurių išvados skaitytojas praturtėtų tiek žiniomis, tiek maistu galvojimui. Taip būtų gražu, kad kiekvienas kūrybinis darbas, kiekviena kūrybinė pastanga būtų vertinta pagal tikslą, sąlygas ir "vox populi" sprendimą, o ne asmeniškų simpatijų kaprizus.

Žvelkim atgal, kad mūsų žvilgsnis į rytojų būtų skaidresnis, kad mūsų širdys būtų atviresnės ir kad mūsų žingsniai lietuviško gyvenimo kely būtų tvirtesni.

Aurelija Balašaitienė

RAYMOND KIVITA, lietuvių kilmės nekilnojamo turto prekybininkas, dirba su Century 21 Friendly Realty, 63 West Merrick Rd., Valley Stream, N.Y. 11580. Telef. 516 825-6511. Pasigrožėkit Long Island gamta. Visi modernūs patogumai. Aptarnaujama Valley Stream, Lyndbrook, Malverne, Franklin Square, Woodhaven, Richmond Hill, Queens.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiomis progoms. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, New-ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliui pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLETT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigai kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušo klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinelės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. PRANEŠKITE KUO INTERESUOJATES IR FIRMŲ AUTENTIŠKUS KATALOGUS GAUSITE IŠ SPARTA SAV.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

FLORIDA REAL ESTATE Rezidencinės ir komercinės Nuosavybės Apartamentai • Kondominiumai • Nuomavimas **Angele E. Karnienė** REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY 3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706 Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

LORENCE CONTRACTING CO., INC. Antanas ir Edvardas Lorence atlieka įvairiausių namų įrengimo, patobulinimo ir pataisymo darbus. Įrengiamos modernios Hollywood stiliaus virtuvės, vonios kambariai, atliekami staliaus darbai, namas aplojamas aliuminijaus plokštėmis, taisomi stogai, atliekami dažymo darbai, įdedami aliuminijaus langai, sutvarkomas šildymas ir kiti kanalizacijos įrengimai, įrengiamas rūsys, atliekami cemento darbai ir kitokie patarnavimai. Adresas: 84-52 86th Ave., Woodhaven, N.Y., 11421. Telefonas 212 849-2731 arba 441-2489. Kalbama angliskai, lenkiškai ir ukrainietiskai.

NEW JERSEY, NEW YORK — Lietuvos Atsiminimai, šeštad. 4-5 val. popiet WEVD 1330 AM kil, ir 7-8 val. vak. 97.9 FM. Dr. J.J. Stukas, Dir. Naujas adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. 201 753-5636.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

APIE OKUPUOTO KRAŠTO BENDRAVIMĄ SU IŠEIVIJA

Krašto ir išėivijos bendravimo klausimais plačiai pasisako neseniai Vakarų pasiekęs pagrindžio Alma Mater 4-tas numeris.

Straipsny apie pernykštį pasaulio lietuvių jaunimo IV Kongresą, A. Vientautas (slapyv.) rašo: "...Bendrauti ir derinti visų pastangas reikia. Belieka pasikliauti greita orientacija, išradingumu, gilia nuovoka, protingu atsargumu. Bet kartais reikia ir rizikuoti". Tačiau Vientautas perspėja išėivius "nebendrauti su okupantais". Jis džiaugiasi, kad išėivijų jaunimo kongreso atstovai nepakibo "ant sovietinės propagandos meškerės" ir nesibroliavo su taria "lietuvių jaunimo grupe", kuri Vokietijoje švaistėsi tuo metu, kai vyko kongresas. Pasekmė toji grupė, kurioje buvo ir Vilniaus universiteto komjaunimo "vaduks" Ramonas, "savo užduoties neatliko".

Skaudžiai ironiškas yra straipsnelis "Kokia kaina įvyko V. K. Jonyno paroda". Jame aprašomas puikus katalogas, iškilmingas parodos atidarymas. O pačiam Jonynui, "rūpestingų globėjų apsuptam, nebeliko laiko ir noro pasidomėti, kokia... padėtis tų dailininkų, net savo

bendraamžių, nekalbant apie jaunesnius, kurie vis nepataiko 'kojos', kurie neįtinka su savo darbais ir nepakliūna į parodas... O tokių nemažai yra!" Jo "akvarelių abstrakcionizmas... mūsų baiss tabu, kuo puikiausiai toleruojamas Jonyno darbuose. Mat, didysis flirtas yra flirtas, todėl Jonynui vis-

ST. PETERSBURG, FLA.

Tradicinės bendros kūčios lietuvių klube buvo surengtos gruodžio 24. Jose dalyvavo apie 350 žmonių. Scenoje buvo pastatyta lietuviškais šiaudinukais papuošta eglutė. Svečius pasveikino klubo pirm. K. Jurgėla. Invokaciją sukalbėjo kun. K. Butkus, OFM. Kūčių vakarienę paruošė St. Štukiene ir Ir. Rasiškienė su talka. Po vakarienės, muz. P. Armonui vadovaujant, sugiedotos keturios kalėdinės giesmės.

Steigiamojo seimo 60 metų sukakties minėjimas lietuvių klube įvyks sausio 21. Paskaitą skaitys Jonas Daugėla, o meninę programą atliks solistė Juzė Krištolaitytė-Daugėlienė.

Prel. Mykolo Krupavičiaus mirties 10 metų sukaktis Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos St. Peterburgo skyriaus iniciatyva paminėta gruodžio 6 koncelebracinėmis mišiomis (jas aukoję 6 kunigai). Pamokslą pasakė kun. A. Stašys. Pamaldų metu giedojo klubo moterų "Dainos" vienetas. Gruodžio 9 klube paskaitą apie prel. M. Krupavičių skaitys prel. J. Balčiūnas. Ištraukas iš velionio raštų skaitys M. Peteraitienė. Invokaciją sukalbėjo prel. V. Balčiūnas. Minėjimui vadovavo K. Kleiva.

Klubo vaidintojų būrelis, vadovaujamas dr. B. Zelbienės, sausio 25 sekmadieninių pietų metu ruošia vaidinimą. Bus suvaidinta dviejų paveikslų komedija "Užušė į namus, tylos nebebus". Vaidina E. Krasauskienė, A. Mateika, S. Vaškienė.

kas leistina". Už ką dabartinės Lietuvos valdžios Jonynas "taip mylimas, gerbiamas ir liaupsinamas"? Į tai, pasako Alma Mater, tiksliausiai atsakė Dailininkų Sąjungos pirmininkas J. Kuzmickis: "Mes mylime ir gerbiame Jonyną už tai, kad jis duoda atkirtį Vakaruose tiems, kurie teigia, kad T. Lietuvoje menas suvaržytas, kad kūrėjai neturi laisvės".

"Tai tokia kaina!" komentuoja Alma Mater. "Tik ar neperbrangiai moka pats Jonynas?" (Elta)

St. Vaškys ir E. Vizbarienė. Režisuoja S. Vebasis.

Lietuvių numizmatikos ir filatelijos parodėlė ruošiamas sausio 25 mažojo klubo salė.

Vasario 16-osios minėjimas įvyks klube vasario 14.

Koncertas, dalyvaujant solistei Ginei Čapkauskienei, klubo chorui ir kameriniam trio, įvyks vasario 26. — L.Ž.K.

APIE LIETUVĄ

The American Spectator žurnalas praeitų metų spalio mėnesį atspausdino puikų straipsnį apie Lietuvą. Straipsnio autorius Francis X. Maier, National Catholic Register redaktorius. Autorius gerai susipažinęs su Lietuvos klausimu, žino, kas ta Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, ją dažnai cituoja, pažįsta ir kitą literatūrą. Straipsnis pavadintas "Red-Curtained Catacombs".

Visas dėmesys skiriamas religijos persekiojimui Lietuvoje, cituojami pavyzdžiai iš LKB Kronikos, įdėta ir nuotraukų — Sadūnaitės, kunigų rašto, kuriuo protestuoja, kad ateistai kišasi į parapijų komitetus, Liudvinavo apylinkės vykdomojo komiteto raštas, kuriuo uždraudžiami atlydai.

Paliečiama ir Vatikano pažiūra į Lietuvą prie popiežiaus Jono Pauliaus II, supažindinama su Lietuvos situacija, su Lietuvos praeitimi.

JAV LB darbuotojai Lietuvos diplomatinės tarnybos testinimu besirūpinančio kongr. Charles Dougherty pagerbimo vakarienėje. Iš k. kongr. Dougherty, Penssylvanijos vicegubernatorius William Scranton III, JAV LB Krašto valdybos vicepirm. Aušra Zerr ir "Koalicijos" pirm. Charles Zerr.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. ISSN 0011-6637

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 centsEina nuo 1915 m. 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Pre-
numerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Parapijų uždarius

New Yorkui Kalėdų šventės buvo nelinksmos. Iš anksto buvo pranešta, kad Angelų Karalienės parapija nuo sausio 1 bus uždaryta. Parapijos metrikų knygos perduotos Apreiškimo parapijos bažnyčiai. Paskutinės lietuviškos pamaldos įvyko gruodžio 28 su lietuviškom giesmėmis, pamokslu, maldom ir su ašarom, nes juk tai buvo laidotuvių pamaldos. Mirė viena lietuviška parapija, gyvavusi net 92 metus, pati seniausia, kiti parapijų pradininkė. Ir kodėl ji mirė?

Kadaise ši bažnyčia nesutalpi- no lietuvių pamaldų metu. Jie užtvėnkavo net gatvę lauke. Po pamaldų, kai iš bažnyčios pasipildavo žmonės, tai aplink bent kelios gatvės buvo užkimštos. Sustabdytas judėjimas. Čia buvo lietuviškos mokyklos. Platus veikimas.

Tada gyvenimo logika reikala- vo įkurti naują parapiją. Tada kaimynystėje atsirado Apreiškimo parapijos bažnyčia. Ir ji bu- vo pilna. Dar prieš 30 metų, kai čia atvyko naujų tremtinių bangos, vėl siūbtelėjo žmonės visur. Atsigavo chorai. Padaugė- jo žmonės pamaldose. Tada įsi- galėjo Apreiškimo parapija. Kaž- kaip žmonės ten labiau glaudė- si. Ten pamaldų metu buvo pilna ir pilna.

Bet — laikai keitėsi. Ankstes- nieji lietuviai, tų parapijų staty- tojai, organizatoriai, išmirė. Jų vaikų dauguma pasitraukė iš to kvartalo, pasitraukė į kitas ge- resnes vietas. Taip lietuviš- kas Brooklynas ėmė ir sunyko. Įsikūrė ten ispaniškai kalbantie- ji ir visą kvartalą tiesiog sunaikino, baisiausiai apleido. Pasidarė tiesiog miesto džiunglės, kur žmogui b aisu ir dieną užteiti.

Angelų Karalienės parapijos žmonės sumazėjo. Aplink jau begyveno labai maži. Vos keli. Kiti išsikėlė toliau. Buvo ir tokių, kurie išsidangeno net į kitas valstybes, prie parapijos priklausė, atsiųsdavo savo aukas.

Parapijos žmonių skaičius vis mažėjo ir mažėjo. Parapijos pas- tatų išlaikymo išlaidos buvo di- delės. Per metus reikėjo 80,000 dol., kad galėtų parapija išsilaikyti. Iš jų 30,000 dol. suauko- davo parapičiai, o likutį reikėjo užsidirbti iš bingo. Ir tai įveikė. Parapija neturėjo jokių skolų, bet ji neturėjo ir žmonių.

Šiomet klebonas ir vikaras pasitraukė į pensiją. Klebonas A. Petrauskas toje parapijoje užau- go, čia buvo krikščytas, čia laikė primicijas, čia klebonavo. Šiai bažnyčiai turėjo daug sentiment- to, bet pasitraukė dėl nesveika- tos. Naują lietuvių kunigą būtų galima surasti, bet praktiškumas nulėmė ką kitą — likusius pa- rapijos žmones perkelti į Apreiškimo parapiją, ją sustiprinti, o šią uždaryti. Lietuviškų bažnyčių juk nestingia, bet šią išlaikyti jau darosi tiesiog prabangos daly- kas.

Tokia šalta gyvenimo logika. Bet vistiek skaudu, kad štai lie- tuvių parapija žlugo, kad graži bažnyčia bus visai uždaryta. Ne- naudojama, nes aplinkui kalban- tieji ispaniškai turi kitas bažny- čias. Lietuviško triušo vienas la- pas užskleistas, nes mes ma- žėjame, traukiamės.

Kad neištikytų panašus likimas ir Apreiškimo ir kitų parapijų, turime susirūpinti jomis jau da- bar. Nepalikime bažnyčių tuščią. Lankykime jas sekmadieniais. Esame įpratę nueiti į gyvenamo- jo kvartalo bažnyčią, nes tai ar- čiau, mažiau laiko sugaišti. Bet pasiaukokime ir lankykime lie- tuviškas bažnyčias ir kitus para- ginkime. Kas važiuoja, tegu pa- siūlo pavežti ir kitą, kad lietu- viškų pamaldų metu bažnyčios vėl būtų pilnos.

Įpratinkime ir jaunimą lanky- ti tą pačią bažnyčią, tas pa- čias pamaldas. Ypač lankykime švenčių metu, kad jaustųsi gy- vybinė mūsų jėga. Paremkime auką bažnyčios išlaikymą. Gy- venkime parapijos rūpesčiais, o ne šalia parapijos.

Taip jau įsigalėjo įprotis, kad VLIKO seimai susirenka vis skir- tingose lietuvių gyvenamose vietovėse. Jie šaukiami į kiek- vienu metų pabaigą. 1980 metų seimo šeiminiųkai buvo Kana- dos lietuviai, sudarydami pui- kias sąlygas gruodžio 13-14 To- rontan suvažiavusių VLIKą su- darančių organizacijų atstovam posėdžiauti erdviuose vietos Lietuvių Namuose.

Seimo rengimo komitetui pir- mininkavo dr. A. Pacevičius. Seimui globoti buvo sudarytas garbės komitetas, į kurį įėjo Lietuvos gen. konsulas Kanadai dr. J. Žmuidzinas, Kanados lie- tuvių bendrinių bei vietos orga- nizacijų pirmininkai ir visų trijų Toronto lietuvių parapijų klebo- nai. Be seimo atstovų (jų buvo 44), jo posėdžiuose patariamuo- ju balsu gali dalyvauti ne tik VLIKO valdybos, tarybos bei Tautos Fondo nariai, bet ir Lie- tuvos diplomatinės tarnybos bei kitų lietuvių bendrinių organi- zacijų vadovybių nariai. Gaila, kad dabartinė VLIKO valdyba nebekviečia Lietuvos Laisvės Komiteto bei Lietuvos Delegaci- jos Pavergtųjų Europos Tautų Seimo narių, prasišaukdamas su paties VLIKO statuto nuostatais.

Seimo posėdžiais domėjosi ir per šimtą užsiregistravusių sve- čių. Posėdžiam vadovavo inž. E. Bartkus, kaip seimo prezidiumo pirmininkas, kartais pavarto- damas lietuvių suvažiavimuose vengtinų anglicizmų ("amend- ment", "visi in favor pasakyki-

ŽVILGSNIS Į VLIKO SEIMĄ
TORONTE

J. PAŽEMĖNAS

te ai", "komentarai nuo floo- ro"

Seimą sveikino Lietuvos gen. konsulas Kanadai dr. J. Žmuidzi- nas. PLB valdybos vardu svei- kino dr. J. Sungaila, pri- mindamas, kad, PLB valdybai tarpininkaujant ir vadovaujant, paires VLIKas 1964 vėl susi- jungė į Lietuvos laisvės kovos vieningą vadovybę laisvajame pasauly. Po to susijungusio VLIKO vadovybė ir PLB visados sklandžiai bendradarbiaudavo Lietuvos laisvinimo užmojuose. Deja, pastaruoju metu santykiai tarp šių pagrindinių lietuvių or- ganizacijų esą žiauriai įsitempę. Šiūle kanadiečių veikėjų pa- slaugą tiem nesklaidumam išly- ginti. Toliau sveikino net trijų Kanados LB-nės padalinių pir- mininkės: adv. J. Kuraitė — KLB krašto valdybos, R. Jonai- tienė — Toronto LB apylinkės valdybos ir L. Beržinytė — Ka- nados Lietuvių Jaunimo Sąjun- gos valdybos vardu. Visos trys šaunos jaunos mergaitės specia- liai atvyko perduoti savų or- ganizacijų linkėjimų veik be iš- imties žilagalviam VLIKO seimo atstovam. Ne veltui jos buvo ne tik fotografuojamos, bet ir fil- muojamos. Žodį tarė ir ALTos pirm. dr. K. Šidlauskas, o raš-

tu sveikino kai kurie Lietuvos diplomatinės tarnybos atstovai, atskiri asmenys ir kitos organiza- cijos.

Apyksaitiniai pranešimai

Apie VLIKO tarybos metinę veiklą pranešė dabartinis jos ro- tacinis pirm. dr. V. Šimaitis (tarp kitko jis pat pradžioj per neapsižiūrėjimą citavo jau se- niai mirusių tarybos statutinę užduotį-tvirtinti "Tautos Fondo valdybą": Fondą pavertus nuo mokesčių atleista savarankiška korporacija, VLIKas tik kaip to- kio T. Fondo narys su 45% balsų teise turi lemiančios įta- kos renkant Fondo tarybą jo me- tiniuose suvažiavimuose).

Dr. Šimaitis pažymėjo, kad ta- rybos politinė ir teisių komisi- ja paruošė VLIKO statuto pakei- timo projektą. Deja, jo seimas nesvarstė, nes šio projekto tary- bos pirmininkas neįnešė į seimo darbotvarkę. Visai nepranešė apie tarybos studijų komisijos konkretų darbą, iškilusį ryšium su VLIKO valdybos brošiūros "Supreme Committee for the Liberation of Lithuania" pasiro- dymu. Studijų komisijai pasiū- lius, VLIKO taryba savo 1980 rugpjūčio 23 posėdy, nė vienam nariui nebalsuojant prieš pasiū- lymą, nutarė minėtą leidinį su jos netinkamu žemėlapiu ir ne-

tikslingu lietuvių tautos prisky- rimu prie "didžiulės kolonijali- nės Rusijos imperijos etninių grupių" išimti iš apyvartos. Tuo būdu taryba įvykdė vieną iš pranešėjo cituotų statutinių už- duotų — "priziūrėti jos (valdy- bos) veikimą". (Deja, atrodo, toji brošiūrėlė VLIKO delegatų buvo dar platinama Madride, kaip praneša J. Prunskis, rašydamas apie "Madridio konferenciją ir lietuvių" 1980.XI.29. Drauge.)

Visą trečdalį savo pranešimo tarybos pirmininkas skyrė dviem jos nutarimam: 1) rezol- liucijai, priimtai tik septyniais balsais, prieš ją balsuojant še- šiems nariams, smerkiančiai Pa- saulio Lietuvį už J. Gailos straipsnį apie 1979 VLIKO seimą Baltimorėje; 2) tokia pat dauguma priimtas tarybos pasiūlymas pa- sitraukti Krikščionių Darbininkų sąjungos atstovo antrinkui už tai, kad jis 1980 važiavęs į okupuotą Lietuvą (jam pašalini- ti reikėtų 10 balsų daugumos).

VLIKO pirmininko pranešimas

Dr. K. Bobelis savo praneši- mą suskirstė į dvi dalis (iš viso buvo 18 pusl.): 1) Lietuvos poli- tinės veiklos išplėtimas, 2) tarptautinis Lietuvos interesus atstovavimas.

Kalbėdamas apie pirmąją sritį, savaime suprantama, tegalėjo liesti ne Lietuvos (nors taip pa- vadinta), o tik išeivijos lietuvių veiklą. Džiugu, kad po dauge- lio metų pertraukos ir vėl VLIKO valdybos pirmininkas aplankė Pietų Amerikos lietuvių, su- stiprindamas, atgaivindamas bei išplėsdamas VLIKO atstovybes Argentinoje, Brazilijoje, Venecue- loje ir Urugvajū. Užsiminė apie ypač glaudžius santykius su Ka- nados lietuviais. Europoje pirmi- ninkas aplankęs 12 valstybių, įteikdamas jom, kaip Helsinkio baigminio akto signatarėm, bendrą Lietuvos diplomatinės tarnybos ir VLIKO memorandumą Lietuvos reikalu ryšium su įvykstančia Europos saugumo ir kooperacijos konferencija Mad- ride, Kitom 14 tos konferenci- jos valstybių tas memorandum- mas buvęs pasiųstas paštu. Ke- lionės metu atnaujinęs VLIKO ryšius su lietuviais Italijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje bei Anglijoje. 1981 numatąs sutvarkyti VLIKO atstovavimą Australijoje.

Toliau kėlė VLIKO ne tik mo- ralinę, bet ir teisinę atsakomy- bę už lietuvių tarporganizacinių santykių išlyginimą, o "LB visur

(nukelta į 4 psl.)

Vyr. Mažosios Lietuvos Gelbėjimo komitetas ir jo bendradarbiai 1923 sausio 9 Silutėje. Iš k. I-oje eilėje sėdi — Šaulinskas, Lėbartas, pirm. M. Jankus — laiko sukilimo atsišau- kimą, J. Vanagaitis; II-oje eilėje stovi: Stepas Darius, Ivaškevičius, Aleksandras Mar- cinkevičius, Juozas Pronskus. Iš jų gyvi liko tik du — Juozas Pronskus, dabar gyve- nąs Chicagoje, ir Aleksandras Marcinkevičius-Mantautas, kuris dabar gyvena vysk. Ma- tulaičio namuose Putname ir prižiūri sunkiai sergančią savo žmoną Sofiją Putvytę- Mantautienę. Jis pats yra dar gerai darbingas.

ŽMOGUS — JUDANTI KRYŽKELĖ

KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

Antanas Rubšys,
Manhattan College

52

Ant pakyls mane sustabdo milžiniški Visų tautų vartai. Dvi persiškų sfinksų poros juos saugo. Viena pora žiūri į vakarus, o kita — į rytus. Abi žėri mįslin- ga jėga. Persų sfinksams būdin- ga turėti jaučio kūną su spar- nais ir žmogaus galvą. Viršum kiekvieno sfinkso yra iškaltas tri- kalbis — įrašas persų, elamitų ir babiloniečių kalbomis. "Aš Kserksas, karalių karalius, arijų šviesa ... įruošiau Visų tautų vartus ..."

Ant pakyls matau tik pama- tus, aslas ir kolonas. Muzie- jus tolimame Irano slėnyje. Tu- rizmo departamento paruošti griuvėsių planai padeda su jais susipažinti.

Kairėje, kalvos atslaitėje, ak- menų skaldykla. Vos pradėti ta- šyti kalkakmenio kapiteliai tebe- guli. Teherano muziejuje mačiau ir baigtų kapitelių pavyzdžius. Koks skirtumas! Tolėliau nuo akmens skaldyklos būta karalių archyvo. Čia rasta apie 30,000 kyliaraščių rašytų plokštelių. Dauguma jų elamitų kalba. Ta-

čiau jų tarpe yra ir daugiau negu 500 plokštelių aramajų kalba. Vieną plokštelę frigų kalba.

Laikas negailestingas. Skubė- te skuba pirmyn. Jaučiu, kad tu- riu rinktis tai, kas svarbiausia pamatyti. Pasižymiu ant plano Šimto kolonų salę, Darįjaus I Apadaną — iškilmių salę, jo rū- mus — Tačarą, Kserkso I ir Ar- takserkso II rūmus ir Iždo griu- vėsius.

Šimto kolonų salėje

Skubu į Šimto kolonų salę. Jos portalą kadaise sudarė dvi- eilė aštuonių kolonų sargyba. Dabar stovi tik kolonų pjedest- talai. Portalo kampe tupi ir vie- nas kapitelio fragmentas — žmo- gas ūgio akmeninė jaučio gal- va.

Šimto kolonų salė yra kvadra- tinės formos, su dešimt kolonų eilių, po dešimt kolonų kiek- vienoje eilėje. Kolonų būta iš akmens, sudėtų iš keleto gabalų, ir iš medžio — Libano kedro ir Indijos tilko. Kolonų bazės ir ka- piteliai išpuošti. Bazės atrodo

lyg lotoso žiedai, o kapiteliai — lyg jaučiai ir slibiniai. Siena, ku- ri skiria salę nuo jos portalo ir stoginės, rodo, kad būta dviejų plačių durų ir septynių langų. Tuo tarpu likusios sienos langų neturi. Kiekviena jų turėjo po dvi duris. Tarpduriai iš porta- lo į salę išpuošti reljefais. Kserk- sas I sėdi ant sosto, kurį saugo Ahuramazdah — sparnuota Saulė. Po karaliaus sosto žy- giuoja, lyg sostą palaikydami, Persijos imperijos provincijų atstovai.

Įspūdingiausias pastatas:
Apadana

Apadaną — iškilmių salę statė du achemenidų dinastijos milži- nai: Darįjus I ir jo sūnus Kserk- sas I. Teherano muziejuje gėrė- jausi įrašais auksinėse ir sidab-

rinėse lentose, kurios buvo ras- tos po Apadanos kertiniu akme- niu. Jie užtikrina, kad iškilmių salę pastatė Darįjus I ir Kserk- sas I.

Ir Apadana yra kvadratinės formos pastatas. Tačiau ji skiria- si nuo Šimto kolonų salės savo 2.6 metrų pakyla

Agnietė Ragaišytė-Beresnevičienė, mokytoja, ir Aleksandras Beresnevičius, diplomuotas ekonomistas.

ROCHESTER, N.Y.

Beresnevičių gimtadienis

Aleksandras ir Agnietė Beresnevičiai gruodžio 6 savo giminių, draugų ir visuomenės veikėjų tarpe atšventė savo šeiminį gimtadienį. Aleksui sukako 75 metai amžiaus. Abu Beresnevičiai yra gimę lapkričio 26.

Trys dalykai charakteringi Aleksui ir Agnei Beresnevičiams. Tai veržlumas gyvenime siekti mokslo aukštumų, jų intensyvus darbas bei siekimas sukurti sau užtikrintą, geresnę ateitį ir gyva, aktyvi veikla visuomeniniame, lietuviškai patriotiniame ir kultūriniame darbe.

Agnė yra baigusi Kaune Širdiečių mergaičių mokytojų seminariją ir dirbo Lietuvoje kaip mokytoja. Aleksas 1926 išėjo į kariuomenę su trijų klasių Šėtos vidurinės mokyklos pažymėjimu ir 1939 jau turėjo Lietuvos universiteto diplomą, kaip ekonomistas.

Kemptene, Vokietijoje, Aleksas dirbo stovyklos komitete ir UNRRA organizacijoje.

Jam turint brolių JAV ir gavus iškvieta, 1947 Beresnevičiai atvyko į Glen Cove, Long Island, N.Y., o 1949 persikėlė į Rochester, N.Y. Čia su pulkininku P. Saladžium aktyviai reikiškesi organizuojant Tremtinių Draugiją, o 1952 jis jau Lietuvos Bendruomenės apylinkės pirmininkas. Taip pat aktyviai reikiškesi organizuojant lietuvių radijo valandą.

Vakaraus jis lankė anglų kalbos kursus, o vėliau Rochesterio universitete buhalterijos kursus, dar vėliau Rochesterio technikos institute Real Estate ir Notary Public kursus. Įsigijo profesiją kaip nuosavybių pirkimo, pardavimo tarpininkas. Vėliau atidarė toį srity savą įstaigą.

Aleksas yra taip pat ilgametis Ramovės skyriaus pirmininkas, jau keletas metų Rochesterio lietuvių kultūros ir meno muziejaus reikalų vedėjas. Abu Beresnevičiai įdėjo daug darbo, širdies ir pinigų, kad muziejus būtų tokio pat padėties, kokio jis yra šiandien. Muziejų jauku ir gražu; yra surinkta tūkstančiai vertingų dalykų.

Beresnevičiaus pasiūlymu

CLEVELAND, OHIO

Rytas Babickas — laureatas

Clevelando Lietuvių Namai, prieš keletą metų įvedę kultūrinės premijos tradiciją, šiais metais paskyrė kultūrinę premiją miesto valdybai Webstery viena gatvę pavadinta Lithuanica Lane.

Beresnevičiai yra jautrūs Lietuvos Bendruomenės, parapijos, jaunimo, radijo klubo, Lietuvos Fondo reikalams. Lietuviškų organizacijų ir parapijos susirinkimuose jie ne tik aktyviai reiškiasi, bet ir remia savo teigimus finansinėmis aukomis.

Todėl Beresnevičių šventė svečiai rinkosi su smagia nuotaka pasveikinti mielių suaktyvininkų.

Sveikinimų ir linkėjimų kalbas pasakė: parapijos klebonas Tėvas Justinas Vaškus, OFM, ramovėnų vardu Vladas Keiba, skautų — Stasys Ilgūnas, radijo klubo ir choro — Pranas Puidokas, Lietuvos Bendruomenės ir Lietuvos Fondo — Bronius Krokys, Lietuvos universiteto absolventų — Vladas Sabaliūnas.

Sukaktuvinininkams įteiktas turiningas adresas ir Vytiš. Sudainuota „ilgiausių metų“.

Š.P.

ŽVILGSNIS Į VLIKO SEIMĄ TORONTE

(atkelta iš 3 psl.)

bandė primesti savo autoritetą, norėdama paneigti... veikiančias organizacijas". Ypač pabrėžė ilgą metą trintį tarp ALTOs ir JAV LB. Norėjęs čia primesti, kad toji trintis išsivystė kaip tik dr. K. Bobeliui esant taip pat ilgą metą ALTOs pirmininku. Jo vadovaujama ALTa jau 1972 pasiūlė JAV LB įsijungti į ALTą. Šiuo atveju tikrai ALTai, o ne LB-ei tikėtų aukščiau minėtas užmojis "primesti savo autoritetą" organizacijai, "paneigiant veikiančios LB-ės visuotinio prigimtį bei paskirtį. Dar būdamas ALTOs pirmininku, K. Bobelis atmetė 1978.VI.18 abiejų organizacijų komisijų priimtą sutarimą, pripažįstant, kad "ALTa ir JAV LB dirba naudingą darbą Lietuvos laisvinimo byloje" (atrodė savaime aiški lietuvių gyvenimo realybė...). Tą pačią neigiamą poziciją palaiko ir dabartinis ALTOs pirm. dr. K. Sidlauskas, pripažindamas, kad per eilę metų "neturime jokių ryšių su JAV LB Krašto valdyba" (Draugas, 1980.X.22, Nr. 247). Mat, ALTa ir toliau siekia, kad LB būtų grynai švietimo ir kultūros organizacija, todėl ji neturinti teisės "steigti politinių komisijų" (žiūr. Pasaulio Lietuvių, 1980 Nr. 4, p. 13). ALTa, neigdama, kad ir "JAV LB dirba naudingą darbą Lietuvos laisvinimo byloje", ignoruoja tuo pačiu PLB konstitucijoje išreikštą įsipareigojimą: "kol tautos kamienas yra pavergtas ir Lietuvos valstybės suverenumo vykdymas sustabdytas, (PLB) reikiama lietuvių tautos ryžtą būti laisvai bei nepriklausomai ir rūpinasi bendruomenės aktyviu dalyvavimu Lietuvos laisvinimo darbe" (Pasaulio Lietuvių, 1980 Nr. 2-3, p. 6). Jei Vliko pirmininkas norėtų vykdyti VLIKo net "teisinę atsakomybę, kad lietuvių ir lietuvių organizacijų tarpe būtų sugyvenimas ir bendradarbiavimas" (pranešimo p. 7), turėtų paveikti ALTą, kurios valdybos garbės pirmininku su balsavimo teise tebėra iki šių dienų, o ne LB, jog ALTa, atsakyty užsimojimo "primesti savo autoritetą" LB-ei, kuri juk veikia pagal savo išrinktų atstovų konstitucinius ir net paties VLIKo priimtus Lietuvos Chartos nuostatus: "Darbu, mokslu, turtu ir pasiaukojimu lietuvis kovoja, kad apgintų ir išlaikytų nepriklausomą Lietuvos valstybę".

Tik gilindamas tarporganizacinę painiavą bei nesantaiką, dr. K. Bobelis, tapęs VLIKo pirmininku, savo ALTOs suvažiavimuose vartytą akciją pirmą kartą

ją Rytui Babickui, kurio ilgas muzikos gyvenimo kelias ir pasižymėjimas sporto srity liko tinkamai įvertintas.

Atėjus laikui skirti premijas, mūsų visuomenėje sklinda gandai, svarstymai, vertinimas ar nuvertinimas būsimų kandidatų. Ne paslaptis, kad į premijas pretenduoja ir asmenys, mažai tepresidėję prie kultūrinio judėjimo. Kartais atrodo, kad mūsų kultūrinio gyvenimo sąvoka yra gerokai pašlijusi. Kultūrinė premija pati savaime nėra prestižinga, jei laureatai jos prestižo nepakelia. Tik laureatai apsprendžia premijos vertę.

Rytas Babickas, kurio asmeny kaupiasi didelė kultūrinė vertė, bių suma, sunkiai tegali būti aprašytas keliomis eilutėmis. Tai asmuo, neseniai atšventęs savo 50-ąjį gimtadienį, kurio gyvenimas numatytas sėkmingais darbais, rodančiais ne vien jo natūralią meilę lietuviškos kultūros apraiškom, bet ir jo nuostabią ištvermę ir kantrybę, nežiūrint gyvenimo sunkumų. Ilgametis Čiurlionio ansamblio koncertmeisteris ir nuolatinis dirigento Alfonso Mikulskio pavaduotojas, Rytas Babickas prieš 21 metus įsteigė Clevelando vyrų okteta, kuris savo populiarumu gali lenktyniuoti su bet

kuriuo mūsų muzikiniu vienetu. Pradėję gastroluoti prieš 21 metus, jie apkeliavo visas didžiąsias lietuvių kolonijas, daugely vietų pakartotinai, o šią žiemą savo keliones apvainikavo Winnipege vykusiu Folkloramos festivaliu, kuriame su dideliu pasisekimu tarptautinei klausytojų miniai davė vienos savaitės laikotarpį net po tris koncertus per dieną. Okteto repertuare randamos įvairių žanrų dainos, ir jis gali dalyvauti bet kokiame dainų maratone...

R. Babicko vadovaujamas Šv. Jurgio parapijos choras, vienas iš pagrindinių parapijos gyvybės elementų, pasižymi ne vien savo puikiu giedojimu, bet taip pat ir gausiu religinės muzikos repertuaru. Prieš metų pabaigą choras įdainavo religinės muzikos plokštelę, kurios populiarumu neteks stebėtis, nes tai esanti pirmoji lietuviškos kalėdinės muzikos plokštelė.

Rytas Babickas tariaisi praleidęs daugiau laiko sportui negu muzikai. Tai rodo jo krepšinio komandos laimėjimai, rekordai ir treniruočių padariniai. Sausio 4 po pamaldų Šv. Jurgio parapijos bažnyčios komitetas Rytui Babickui surengė pagerbimą, sujungdamas jo gimtadienio ir premijos gavimo progas. Girdėjęsi šampano butelių kamščių sprogtim ir griausminga "Ilgiausių metų" daina. Ypačingai tenka pabrėžti, kad Ryto Babicko gyvenimo kelias nebuvo lengvas. Pereitais metais jam

buvo padarytos dvi smegenų operacijos, kurių metu jo gyvybė buvo pavojui. Parapičių ir jo šeimos narių maldos į arkivysk. Jurgį Matulaitį privedusios prie stebuklo ir visiško populiaraus chorvedžio pagijimo.

Laureatui buvo įteikta 1000 dolerių premija.

Atrodo, kad Lietuvių Namai savo premijos prestižu rūpinasi ir jos svarbą pabrėžia, skirdami premijas tokiems asmenim, kurie yra padarę didelį įnašą į mūsų kultūrinį gyvenimą.

Aurelija Balašaitienė

BUFFALO, N. Y.

Vasario 16-tosios minėjimas,

rengiamas Buffalo Lietuvių Klubo, įvyks vasario 8, sekmadienį, 3 val. popiet International Institute patalpose, 864 Delaware Avenue. Kalbės Buffalo valstybinio universiteto mokytojų kolegijos psichologijos prof. dr. Jurgis Karuža, Jr. Meninę programą dalį atliks Rochesterio menininkų grupė: Izabelė Žmuidzinienė, Angelė Dziakonienė, Andrius Cieminis, Vytautas Žmuidzinas ir Raimundas Obalis. Programoj bus dailūs žodis, dainos ir muzika. Per minėjimą bus renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams, pagerbiant aukotojo laisvo apsisprendimo principą.

Klubo valdyba

TAUPYKIME KASOJE

Kredito Unija KASA yra praktiškiausia taupymo ir skolinimo įstaiga visiems lietuviams. Čia nereikia stovėti eilėse ir visas bankines transakcijas galima atlikti atsilankant į KASOS įstaigą: 86-01 114 Street (kampas 86 Ave. ir 114 St.), Richmond Hill, N.Y. 11418. Kiekvieną dieną ir kiekvieną vakarą užėję rasite asmenišką patarnavimą visais reikaliais. Kai kuriuos reikalus galima atlikti ir raštu, arba skambinant telefonu: 212 441-6799.

KASOJE jūsų santaupos yra federalinės valdžios įstaigų garantuotos iki 100,000 dolerių sumos, lygiai taip pat, kaip ir bankuose, bet palūkanos už santaupas yra daug aukštesnės. Paprastos bankinės knygtinės sąskaitos KASOJE duoda 7% palūkanų, o bankuose tik 5.5%. Skolinimo procentai bankuose yra pakilę labai aukštai, o KASOS nariams skolinimo sąlygos yra lengvesnės ir procentai mažesni. KASOJE taip pat galima investuoti 500 dolerių sumas trijų, še-

šių mėnesių arba ilgesniam laikui, perkant Share Certificates akcijas. Už Share Certificates dabar duodama 12.5% efektyvių metinių palūkanų ir nebūtina padėti didelės sumas, kaip to reikalauja bankai. Turint daugiau pinigų, KASOJE galima pirkti 10,000 dolerių Money Market Certificates šešiem mėnesiam, arba ilgesniam laikotarpiui. Šios akcijos neša aukštesnes palūkanas už Share Certificates ir jų procentai svyruoja kas savaitę, pagal valdžios išduodamas Treasury Bills akcijas. Kiekvienu atveju yra daug pelningiau taupyti lietuviškam KASOS kooperatyve, kur jūsų interesai yra saugomi ir tvarkomi pagal valdžios įstatymus.

Jūsų patogumui čia pridėdame atkarpą, kurią užpildę ir pridėję savo banko knygtę, galite paštu pervesti dalį arba visas savo santaupas į KASOS Kredito Uniją. Atkarpą siųskite šiuo adresu: KASA Credit Union, 86-01 114 St., Richmond Hill, N.Y. 11418.

AUTHORIZATION TO TRANSFER FUNDS TO KASA LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

Enclosed is my passbook from:

Name of your present bank _____

Pay to the order of KASA Lithuanian Federal Credit Union:

\$ _____

(Specify the amount or write "Balance of account")

signature _____

(both signatures, if it's a joint account)

Date _____

— BE SURE TO ENCLOSE YOUR BANKBOOK —

Atsiųsdami šią atkarpą ir banko knygtę, parašykite, kur norite KASOJE laikyti pinigus:

1. Paprastoje einamojo sąskaitoje (7%)
2. Share Certificates (dabar 12%, 500 dol. blokais)
3. Money Market Certificates (nemažiau 10,000 dol. šešiem mėnesiam; procentai pagal bankų Certificates of Deposit).

Būtinai pridėkite savo adresą

ir telefono numerį, kad, reikalui esant, galėtume suteikti jums reikalingas informacijas. Nauji taupytojai pagal valdžios nuostatus turi atsiųsti 3 dolerių vienkartinį KASOS kooperatyvo nario mokestį. Sąskaitas galima atidaryti ir vaikų arba kitų giminaičių vardu. Kiekviena sąskaita valdžios įstaigų garantuota iki 100,000 dolerių sumos.

KASOS Informacija

perkėlė ir į VLIKo seimą: "Gerbiame Ponai, ar kam patinka ar nepatinka, Amerikoje yra neginčijamas faktas, kurio negaliu praleisti, kad čia yra 2 (dvi) Lietuvių Bendruomenės, tarp savęs kovojančios..." Jis siūlėsis keletą kartų tarpininkauti, bet "ponų Kamanto, Nainio ir Gečo šie pasiūlymai buvo atmesti" (p. 8). Ta proga reikėtų apgailestauti, kad VLIKo pirmininkas neduoda savo pasirašytų kalbų išlyginti kuriam lituanistui: LB-ės veikėjas yra A. Gečys; tad Gečo, o tik Tėvynės Sargo bendradarbis yra St. Gečas; ta pati klaida nuosekliai kartojama per visą pranešimą. Kiti pavyzdžiai: "VLIKo memorandumas Kanados ministerio pirmininko P. Trudeau buvo įteiktas su KLB paremiančiu lydraščiu" (p. 3), — kas kam tą memorandumą įteikė?; "buvo reikalaujama laisvės Pabaltijo valstybėms" (p. 12).

Užuot ieškojusi dirbtinio tarpininkavimo tarp tariamų dviejų bendruomenių, dabartinė VLIKo vadovybė turėtų lojaliai paremti PLB valdybos 1979 lapkričio 24 pareiškimą JAV LB krašto valdybai: "Atsižvelgiant į kai kuriuos spaudoje, per radiją ar kitur paskelbtus klaidingus pareiškimus apie tariamą Lietuvos Bendruomenės skilimą, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba dar kartą aiškiai pabrėžia, kad Jungtinių Amerikos Valstybių Bendruomenė, įkurta 1951 m. lapkričio mėn. 18 d. New Yorke ir oficialiai inkorporuota 1952 m. vasario mėn. 15 d. Connecticuto valstybėje, yra vienintelė ir teisėta Lietuvos Bendruomenė Jungtinėse Valstybėse. Ji atstovauja JAV lietuviams pagal PLB Konstitucijoje nustatytą tvarką bei pagal JAV LB įstatus, ir yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenės dalis" ("Pasaulio Lietuvių", 1979 Nr. 11-12, p. 27).

(Bus daugiau)

KELIONĖS Į LIETUVĄ — 1981

kovo 25 — balandžio 3 — \$977
balandžio 15-24 — \$977
gegužės 2-11 — \$1,019
gegužės 7-16 — \$1,019
gegužės 13-22 — \$1,079
gegužės 13-28 — \$1,136
gegužės 21-30 — \$1,108
birželio 4-13 — \$1,148
birželio 18-27 — \$1,148

liepos 6-17 — \$1,068
liepos 20-29 — \$1,112
rugpjūčio 3-14 — \$1,068
rugpjūčio 3-12 — \$1,112
rugp. 19 — rugs. 3 — \$1,382
rugsėjo 3-12 — \$1,148
rugsėjo 17-26 — \$1,059
rugs. 24 — spalio 3 — \$1,059
spalio 8-17 — \$1,019

Kainos yra iš New Yorko ir Bostono. Iš kitų miestų yra pridėtinis mokestis. Visose kelionėse praleidžiama 5 naktys Vilniuje, 2 ar 3 naktys Maskvoje, kai kurios dar Varšuvoje, Frankfurte ar Helsinkyje. Kainos gali keistis, keičiantis skridimų kainoms. Registruoti adresu:

V

CHICAGO, ILL.

Paminėta prel. M. Krupavičiaus mirties sukaktis

Kriščiūnų demokratų centro valdybos paraginimu gruodžio 4 būrelis vienminčių susirinko prie a.a. prel. Mykolo Krupavičiaus kapo Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Chicagoj, kur kan. V. Zakarauskas kartu su visais sukalbėjo atitinkamas maldas. Po to dalyviai nuvyko užkandžių, kurių metu toliau prisiminė velionį.

Tą pačią dieną per Sofijos Barcus radiją prof. dr. Balys Paliokas tarė tokį žodį:

“Šiandien kaip tik sueina dešimt metų, kai prel. Mykolas Krupavičius mirė Cicero. Palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, kur visų kraštų lietuvių sudėtomis aukomis pastatytas savotiškas paminklas.

Prel. Krupavičius visų pirma buvo kunigas, toliau visuomenininkas, politikas, valstybininkas, ryžtingas Lietuvos žemės reformos vykdytojas ir vienas iš geriausių oratorių, kokių lietuvių tauta yra davusi naujaisiais laikais. Taip pat ir rašytojas: parašė daugiau kaip 20 vertingų knygų.

Netekus nepriklausomybės, laisvinimo kovoje Krupavičius, kaip Vliko pirmininkas, per dešimt metų panaudojo visas jam prieinamas priemones, ieškodamas kovos draugų, paramos ir supratimo bei lietuvių tautos kančių atjautimo. Lankėsi Anglijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Šveicarijoje, Kanadoje, JAV ir kitur. “Visuose pasikalbėjimuose Krupavičius pasireiškė kaip stiprus politikas ir valstybininkas” — rašo Alto pirmininkas Leonardas Šimutis, o Krupavičiaus mokslo draugas kun. dr. Bartkus taip apie jį atsiliepia: “Krupavičius yra gimęs būti vadu”.

Prel. Krupavičius, siekdamas Lietuvos gerovės, atliko didelių darbus ir tapo iškilus valstybininkas, įėjęs į Lietuvos istoriją. Pagerbiant jo nuopelnus, Krupavičius buvo išrinktas Vliko garbės pirmininku, o pasaulio lietuvių kriščiūnų demokratų sąjungos — pirmininku iki gyvos galvos.

Persikėlęs į JAV, įsikūrė Cicero, prie Chicago. Nežiūrint pažangaus amžiaus, ir čia aktyviai tęsė visuomeninę veiklą, bendradarbiavo spaudoje, rašė knygas, iš kurių stambiausias veikalas yra “Kunigas Dievo ir žmogaus tarnyboje”. Liko ir rankraščių.

Dešimties metų Krupavičiaus mirties sukaktis atžymėti spausdinama studija “Valstybininkas politikos sūkuriuose”.

Jautienos kepsnių balių rengia Šv. Vardo draugijos vyrai vasario 1, sekmadienį, United Auto Workers gražioj salėj prie Oldham ir O'Donnell gatvių. Bilietus iš anksto galima įsigyti pas draugijos narius ir kleboniui. Be jautienos bus ir kitų gardžių valgių. Šokiama gros geras orkestras. Loterijoj bus galima laimėti puikių dovanų. Bilius prasidės 1 val. popiet ir baigsis 5 val. vak.

Edvardas Matthews Matusevičius, ankstesnės kartos lietuvis, po sunkios ligos mirė Church Home ligoninėj gruodžio 31. Edvardas su žmona Ona daug metų turėjo gėlių krautuvę. Kaip susipratęs lietuvis dalyvaudavo lietuviškuose rengimuose. Gedulingos mišios už jo sielą Šv. Alfonso bažnyčioj aukotos

Lietuvos Dukterų balius įvyks sausio 24, šeštadienį, 7:30 val. vak. Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėj. Bus įdomi programa. Šokiama gros orkestras. Stalių užsakymus priima A. Audronienė. Jos telef. 243-6850.

Lietuvių Fondo naudai balius rengiamas sausio 31, šeštadienį, 7:30 val. vak. Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėj. Programoj dalyvauja solistės Vita Polikaitytė ir Daina Gudauskaitė. Visus linksmins R. Polikaicio vadovaujamas Vakarų vėjai orkestras.

Dailininkai Mykolas ir Ona Paškevičiai, anksčiau gyvenę Hampton Bay, N.Y., persikėlė į Californiją ir laikinai apsisistojo Anaheim, Calif. O. Paškevičienė sausio 3-4 kartu su Gene Geštaitiene turėjo sėkmingą parodą, kurią surengė D.L. K. Gražinos vardo škaucijų būrelis. — L.Ž.K.

Gruodžio 7 vyko prel. Krupavičiaus minėjimas. Jis prasidėjo mišiomis Marquette Parko lietuvių bažnyčioj, o po pamaldų tęsėsi tos parapijos salėj.

Susirinko daug prel. Krupavičiaus gerbėjų. Prof. J. Meškauskas papasakojo per pusvalandį įdomiausių epizodų iš velionio gyvenimo.

Sugiedotas Lietuvos himnas. B. Vitaitis

Pagerbtas advokatas Charles P. Kal

Advokatas Charles P. Kal, 6429 S. Washtenaw Ave., gyvenąs Chicago pietvakarių rajone 60 metų su viršum ir išdirbęs 48 metus advokato praktikoj, buvo pagerbtas Marquette Manor Chamber of Commerce narių specialiu banketu.

Gimęs Lietuvoj, Kal atvyko į JAV 17 metų amžiaus. Jis atvyko kaip tik dvi savaites prieš prasidedant pirmajam pasauliniam karui. Norėjo stoti į JAV kariuomenę, bet kaip svetimtautis nebuvo priimtas. Savo patriotizmą jis išreiškė parduodamas JAV karo bonus.

Metų eigoj Kal savo patriotizmą reiškė paruošdamas užsieniečiams JAV pilietybę. Jis skaičiuoja, kad yra paruošęs 5,000 su viršum užsieniečių priimti JAV pilietybę. Jis šiais klausimais nemaža yra kalbėjęs per lietuviškas radijo programas, rašęs straipsnius įvairiems laikraščiams. Yra išleidęs ir knygutę “Basic Principles of Democracy and

Citizenship”. Knygutė buvo išversta į lietuvių, lenkų ir rusų kalbas.

Kaip advokatas Charles P. Kal yra ejęs įvairias pareigas, ir JAV valdžios pareigūnų buvo gerai įvertintas. Jis taip pat dalyvauja savo bendruomenės politiniame, patriotiniame, religiniame, socialiniame ir etniniame gyvenime. Kartu su Jonu Pakel jiedu daug prisidėjo prie Chicago Savings and Loan Association steigimo ir dirbo kaip šios įstaigos teisinis patarėjas 35 metus su viršum.

Savo teisinės karjeros pradžioj jis prisidėjo ir prie žemės plotų įsigijimo Šv. Kryžiaus ligoninei ir Marijos Gimimo parapijos bažnyčiai.

Kal buvo steigėjas, teisinis patarėjas arba anksstyvas narys daugelio Chicago Southwest rajono organizacijų, įskaitant Lithuanian Chamber of Commerce, Lithuanian-American Democratic League, Chicago Southwest Property and Homeowners Protective Association and Marquette Park Lithuanian Homeowners Association. Jis taip pat yra Kolumbo vyčių, Lietuvos vyčių, Illinois State Bar Association, South Side Bar Association, Southwest Realty Board ir kitų organizacijų narys.

Šiuo metu adv. C. P. Kal yra pasitraukęs į pensiją, bet dar patarnauja seniesiems savo klientams. Jis taip pat yra teisinis patarėjas Marquette Manor Chamber organizacijai. Šiose pareigose jis išbuvo beveik 30 metų.

sausio 5. Palaidotas New Cathedral kapinėse. Nuliūdime liko žmona Ona, postūnis Elwood, sesuo Tillie ir draugai.

Dr. Stasys Tallat-Kelpša, atvykęs iš Vokietijos, apsigyveno Baltimorėj 1950 ir tuoj įsijungė į lietuvių organizacijų veiklą. Dr. Stasys staiga mirė nuo širdies smūgio sausio 3 Šv. Agnietės ligoninėj. Velionis dalyvavo lietuviškame gyvenime Baltimorėj ir lankė Šv. Alfonso bažnyčią. Baltimorės lietuviai neteko populiarus ir malonaus veikėjo. Mišios už jo sielą Šv. Alfonso bažnyčioj aukotos sausio 7. Palaidotas Loudon Park kapinėse. Nuliūdime liko žmona Marija, giminaičiai ir draugai.

Jonas Obelinis

MUZIKOLOGIJOS ARCHYVUI 60 METŲ

Šiais metais gegužės mėnesį Lietuvių muzikologijos archyvui suėjo 60 metų, nes 1920 Kaune pradėta jam rinkti medžiaga.

1929 prof. J. Žilevičius, švietimo ministerijos atsiųstas tarnybos reikalais į JAV, atsivežė su savim keliasdešimt unikumų. Netrukus jo butas Elizabeth, N.J., prisikrovė pilnas įvairių muzikologinių eksponatų. Perkeltas archyvą į tėvų jėzuitų patalpąs Chicagoj, buvo atsivežta 3000 svarų turto. Chicago Lietuvos muzikų draugija, kuriai tuo metu pirmininkavo prof. V. Jakubėnas ir sekretoriavo J. Kreivėnas, nutarė rinkinį pavadinti Juozo Žilevičiaus muzikologijos archyvu.

Šiuo metu archyve sukaupta apie 400,000 skirtingų muzikologinių eksponatų. Tokios rūšies lietuvių archyvas yra vienintelis visame pasauly. Archyvo

suaukta. Ji tą sumą persiuntė Draugijos išdui.

Valdyba svarstė, kaip reikšmingiau tas aukas sunaudoti. Pagerbiant buvusį Draugijos pirmininką, nutarta įsteigti jo vardo novelės premiją. Prie gautų aukų sumos valdyba iš savo išdo pridėda 215 dol. ir skelbia Aloyzo Barono vardo novelės konkursą. Premija — 500 dol. Tikimasi, kad ateityje atsirastų mecenatų konkursui tęsti.

ALOYZO BARONO VARDŲ NOVELĖS KONKURSAUS

Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba, esanti Los Angeles, Calif., savo nariam išsiuntinėjo aplinkraštį, kuriame yra žinia apie Aloyzo Barono vardo novelės konkursą.

Ten rašoma, kad a.a. Aloyzo Barono laidotuvisė Chicagoje gauta 285 dol. specialių aukų. Velionio našlė Nijolė Baronienė buvo prašiusi vietoj gėlių skirti aukas Lietuvių Rašytojų Draugijai. Tiek tam reikalui ir buvo

Chicagoje Šv. Kazimiero kapinėse prie prel. M. Krupavičiaus kapo gruodžio 4 jo bendraminčiai. Pirmoje eilėje matyti: teis. Bernardas Žukauskas, prof. Balys Paliokas, Gruodis, toliau P. Spetyla, prof. Balys Vitkus ir kiti. Nuotr. A. Viliušio

PHILADELPHIA, PA.

Pranešimas socialiniais reikalais

Sausio 18, sekmadienį, į Philadelphia atvyksta JAV LB socialinių reikalų tarybos pirmininkas dr. Antanas Butkus. Tuoj po lietuviškos sumos Šv. Andriejaus parapijos salėj jis padarys pranešimą apie galimybes ir socialinių reikalų tarybos pastangas gauti federalinės valdžios paramą ir patarnavimus lietuviams, kaip tautinei grupei, ir specialiai pensininkams. Šį dr. Butkaus atvykimą globoja Philadelphiaj ir Pietinės New Jersey LB apylinkių valdybos ir maloniai kviečia visuomenę informacinę popietę dalyvauti.

Ruošiamasi Vasario 16-osios minėjimui

Philadelphiaj jau ruošiamasi iškilmingai paminėti Lietuvos Nepriklausomybės šventę. Minėjimas įvyks sekmadienį, vasario 15, Lietuvių Namuose, 2715 E. Alleghenny Avenue, 2 val. p.p. (viena valanda anksčiau negu pereinamais metais). Pagrindinę kalbą pasakys Lietuvos Helsinkio grupės narys rašytojas Tomas Venclova. Meninę programą atliks Vilties choras, Aušrinės tautinių šokių grupė ir solistė Ona Pliuskonienė. Taip pat pakviesti valdžios ir tautinių grupių atstovai.

Visose trijose lietuviškose parapijose bus aukojamos mišios

adresas: 2345 West 56th Street, Chicago, Ill. 60636.

R-lis

— Julius Mičiudis, VII-jo Pietų Amerikos lietuvių kongreso ruošos komiteto pirmininkas, Argentinos Lietuvių Centro pirmininkas, Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos vicepirmininkas ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo narys lankosi JAV ir buvo atvykęs į Chicago susitikti bei pasitarti su PLB pirmininku Vytautu Kamantu ir PLB vykdomuoju vicepirmininku Vaclovu Kleiza bendruomeniniais reikalais. VII-sis PAL kongresas įvyks 1981 vasario 11-15 Buenos Aires mieste, Argentinoj. Savaitę prieš kongresą marjonų vasarietėj Villa Elisa (apie 40 km. nuo Buenos Aires) įvyks Pietų Amerikos lietuvių jaunimo stovykla. Į stovyklą į kongresą vyksta PLB pirmininkas Vytautas Kamantas ir vicepirmininkas kun. Antanas Saulaitis, S.J.

Philadelphijos LB apylinkės valdyba

Rudenį išrinkta Philadelphiaj LB valdyba pasiskirstė pareigomis: Teresė Gečienė — pirmininkė, Marytė Sušinskienė — išdininkė, Juozas Lukas — sekretorius ir reikalų vedėjas, Genovaitė Maciūnienė — vicepirmininkė kultūros reikalams ir parengimų kalendoriaus vedėja, Jūratė Krokutė-Stirblienė — vicepirmininkė jaunimo reikalams, Rima Mironienė — vicepirmininkė visuomeniniam-politiniam reikalams, Rimas Jakas — narys specialieji uždaviniai. Į valdybą taip pat įeina H. Savickas — Bendruomenės Balso radijo vyriausiasis redaktorius ir Gediminas Dragūnas — Bendruomenės Balso finansų tvarkytojas.

LIUDĄ DOVYDĖNĄ, švenčiantį iškilių 75 metų gimtadienį, nuoširdžiai sveikinu ir linkiu sulaukti daug gražių metelių.

Marytė Juozapaitytė-Gluda
(Raudonasis Kryžius-Kaunas)
St. Petersburg Beach, Fla.

— Vasario 16 proga JAV LB visuomeninių reikalų tarybos iniciatyva ruošiamos dvi specialios radijo programos. Pirmoji programa, paruošta Rimos ir Gabrieliaus Mironų, 15 minučių ilgio, daugiau akcentuoja politinį-rezistencinį momentą. Antroji programa, paruošta Ingridos Bublėnės rūpesčiu, 25 minučių ilgio. Programas galima užsisakyti adresu: A. Gailiusis, 704 Benson St., Philadelphia, Pa. 19111. Jo telef. 215 745-6617. Patartina programas įpiršti amerikiečių radijo stotim kaip “public service”.

— Vytautas Kamantas, PLB valdybos pirmininkas, dalyvavęs Australijos Lietuvių Dienose Adelaidėj, atsiuntė sveikinimus ir Darbininkui.

— Adelaidėj 1980 gruodžio pabaigoj vyko Australijos Lietuvių Dienos. Vyko ir Australijos LB suvažiavimas, kurio metu paminėta Australijos LB 30-ties metų veiklos sukaktis. Nauju Australijos LB krašto valdybos pirmininku išrinktas Albinas Pocius iš Melbourne.

— Kun. Antanas Saulaitis, S.J., PLB valdybos vicepirmininkas švietimo reikalams, išvyko į Pietų Ameriką, kur išbus porą mėnesių. Aplankys Kolumbiją, Argentiną, Braziliją ir Venezuelą. Praves jaunimo stovyklą, dalyvaus P. Amerikos Lietuvių Kongrese, tarsis lietuvių jaunimo švietimo reikalais.

— Dr. T. Remeikio knygos “Opposition to Soviet Rule in Lithuania, 1945-1980” pristatymas Clevelando Lietuvių Namuose įvyks vasario 1.

— Dr. K. G. Ambrozaitis, Chesterton, Ind., atsiųsdamas 75 dol. auką, sveikina: “Sveikinu Darbininką 65 metų sukakties proga. Dėkoju už lietuvių palaikymą ir žymų įnašą išeivijos lietuvių kultūrai”.

— Amerikos Balsas nuo sausio 6 pradėjo naują apžvalginę lietuvišką programą, kuri Lietuvoj bus girdima kasdien tarp 6:15 ir 6:30 val. ryto.

— Kun. Algimanto Kezio, SJ, nauja fotografijų paroda vyksta sausio 5-24 Chicagoj, “Galerijos” patalpose. Adresas: 744 North Wells St.

— Tėvynės prisiminimai, Toronto lietuvių radijo programa, kuriai vadovauja Jonas R. Simanavičius, sausio 10 minėję 30 metų veiklos sukaktį.

— Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 17-tas seimas įvyks gegužės 23-24 Detrote.

— Vincentas A. Klimas yra vienas iš septyniolikos naujų diakonų, kuriuos gruodžio mėn. Hartforde įšventino arkivyskupas John F. Whealon. V. A. Klimas gimė ir užaugo Waterbury, Conn. Ten buvo ilgalakiu Šv. Juozapo lietuvių parapijos choro pirmininku. Šiuo metu gyvena Terryville mieste, kur yra Nekalto Prasidėjimo parapijos narys. Vincento sesuo yra seselė Marie Annette ir priklauso prie Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų vienuolių.

— Europos Liet

IS VISUR

— Lietuvių Šaulių Sąjungos Romo Kalantos kuopos, St. Petersburg, Fla., pirm. Antanas Gudonis ir ižd. Kostas Steponka kuopos vardu sveikina Darbininko redakciją ir visą laikraščio štabą, švenčiant 65 metų sukaktį. Linki skleisti lietuvišką žodį Darbininko puslapiuose dar daug metų. Įvertindami gražų ir sunkų lietuviybės puoselėjimo darbą, prie ištvermės linkėjimų pridėjo ir 25 dol. auką. Ačiū labai.

— Tėv. Barnabas Mikalauskas, OFM, dirbąs pastoracinį darbą lietuvių pranciškonų vadovaujamoj Priskelimo parapijoje Toronte, sausio 2 atšventė 70 metų sukaktį. Savo vienuolinio gyvenimo metu Tėv. Barnabas yra buvęs viršininku, viršininko pavaduotoju ir ekonomu įvairiuose vienuolynuose. Sukaktuvininkas visada uoliai reiškėsi ir lietuviškose organizacijose bei visuomeninėj veikloj.

— Vasario 16 ir kitomis progomis norint apdovanoti amerikietį ar kitatautį mum palankų žurnalistą, politiką, dvasiškį ar proginį kalbėtoją, galima pasinaudoti JAV LB išleista, dr. Tomo Remeikio parašyta 680 psl. knyga "Opposition to Soviet Rule in Lithuania, 1945-1980". Šis stambus veikalas kainuoja tik 15 dol., gaunamas pas lietuviškų knygų platintojus, o taip pat ir Darbininko administracijoj.

— "Lithuania 700 years", istorinių straipsnių rinkinys apie Lietuvą, redaguotas dr. Alberto Geručio, Manyland Books leidyklos išleistas jau penkta laida. Ši anglų kalba išleista, kietais viršeliais įrišta, 458 psl. knyga taip pat gali būti gera dovana Vasario 16 ir kitom progom kitataučiam kalbėtojam, žurnalistam, valstybininkam. Kaina 15 dol. Gaunama ir Darbininko administracijoj (persiuntimui pridėdamas 1 dol.).

NAUJAUSI LEIDINIAI

Pr. Šulas, Kaip sudaromi testamentai (turto paveldėjimas, palikimai). 3 dol.

Pr. Naujokaitis, Kalbininkas J. Senkus. 5 dol.

Algirdas Landsbergis, Muzika įžengiant į neregėtus miestus. Novelės. Su kietais viršeliais. 6 dol.

Algirdas Landsbergis, Trys dramos (Barzda, Paskutinis piknikas, Sudiev, mano karaliau). Su kietais viršeliais. 8 dol.

Br. Kvilyks, Telšių vyskupija. 20 dol.

J. Kapačinskis, Spaudos baruose. 8 dol.

A. Tyruolis, Novalio himnai nakčiai. 6 dol.

Opposition to Soviet Rule in Lithuania 1945-1980, by T. Remeikis — 15 dol.

Lithuanian Pioneer Priest of New England, by W. Wolkovich — 6 dol.

Eternal dream, by L. Andriekus — 6 dol.

Merkelis Giedraitis. 7 dol., kietais viršeliais 11 dol.

J. Puzinas, Prof. P. Avižonis, kietais viršeliais. 15 dol.

A. Budreckis, Rytų Lietuva, kietais viršeliais. 15 dol.

N.A. Dičpetris, Trys dienos pasauly, kietais viršeliais. 8 dol.

P. Gaučys, Ispanų novelės. 10 dol.

P. Naujokaitis, Kalbininkas J. Senkus. 5 dol.

A. Vaičiulaitis, Ir atlekė volungė, eilės. 4 dol.

V. Frankienė, Pasakų pasaulis. 3 dol.

Rinktinė jaunimui Nr. 1 ir Nr. 2 po 1.50 dol. Rašytojų kūrybos ištraukos.

Persiuntimui pridėdama 50 arba 1 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207.

NAUJAS PREZIDENTAS PRIVALO PASKELBTI "EMERGENCY" PADĖTĮ

Kai prezidentu išrinktas Ronald Reagan sausio 20 bus prisaišdintas, jis priims atsakomybę valdyti šį kraštą.

Priešrinkiminiame laikotarpy prezidentiniai kandidatai yra priversti pažadėti daugiau negu galės įvykdyti. R. Reaganas pažadų nesigailėjo, gerai nežinodamas, ar ekonominės sąlygos politiniam laikotarpy pagerės ar pablogės.

Po įvykusių rinkimų ekonominė krizė labai pablogėjo, ir respublikonų priimta platvorma bus priversta pasitaisyti pagal esamas politines sąlygas. Prez. Carterio pasekėjai jau paskelbė griežtą kovą prieš naujai išrinktą prezidentą.

Kai piliečiai balsavo už prezidentą, jie nežiūrėjo į demokratų ar respublikonų partijas; jie balsavo už tinkamą, patyrusį asmenį.

Naujai išrinktas prezidentas R. Reaganas perima valdžios vairą gana sulūžusį.

Man rodos, kad istorijos ir ekonomijos rašytojai žino, jog naujas prezidentas krizės negalės nugalėti be šio krašto piliečių pasitikėjimo, vieningumo ir pritrimo.

Vienas iš nugalėtojų ekonominės šio krašto katastrofos yra visiem gerai žinomas prezidentas Rooseveltas. Jis keliom savaitėm buvo paskelbęs moralizatorių, o vėliau pareiškė, kad esąs atsakingas už šio krašto išgelbėjimą. Trečiuoju savo žygiu prez. Rooseveltas pašalino pasenusius aukščiausio teis-

mo teisėjus, kurie atkakliai priešinosi greitoms reformoms. Senieji teisėjai sakė, kad prez. Rooseveltas aktai yra priešingi JAV konstitucijai. Į šį teisėjų pareiškimą jis atsakė: "Žmonės sudarė konstituciją, ir jie turi teisę ją pataisyti". Prez. Rooseveltas pareiškė, kad žmonių gyvybės yra svarbesnės negu konstitucinis klausimas. Jis greitai pašalino judamoj kėdėj esančius teisėjus ir į jų vietas paskyrė jaunesnius, tuo būdu pašalino šiame krašte siautusias didelę depresiją. Visi piliečiai parėmė prez. Roosevelto reformas ir ekonomiškai sustiprino šį kraštą.

Naujai prisaišdinamas prezidentas R. Reaganas yra atsakingas, ir visi nuskriausti piliečiai laukia jo deklaracijos. Jis yra ne tik drąsus, bet ir gabus. Mum atrodo, kad prez. R. Reaganas turi priimti prez. Roosevelto metodus, kurie yra būtinais reikalingi šiam sunkiam ekonominiam laikotarpiui. Jų judosios rasės vadai turėtų užsidaryti savo propagandinius "kromelius" ir parodyti, kad jie yra šio krašto patriotai, o ne svetimo krašto agentai.

Prez. Reaganas yra atsakingas sustiprinti krašto ekonomijai ir pašalinti išsivysčiusiam kriminaliniam elementui, kuris demoralizuoja krašto gyvenimą. Mūsų demokratija ir ekonomija sustiprės, kai prez. Reaganas išvairys daugiau negu 10 mil. nelegalių imigrantų, kurių iki šiol administracija nesugebėjo išvairyti.

Adv. Charles P. Kal

"PUŠŲ SLĖNIO" MOTERYS

Kiekvienais metais svarbiausiųjų švenčių metu dalinasi su skaitytojais straipsneliu iš gyvenimo eigos.

Kas mano straipsnelius skaitė metai iš metų, susidarė sau įspūdi, kad dirbu neįprastą darbą: esu žmonių gelbėtojas jūroj ir jos dugne, bet neretai išlipu ir krantą ir susiduriu su pagalbos reikalingais ir čia. Savo darbe įgijau patyrimo ir buvau apdovanotas kapitono laipsniu. Kaip toks, nuolat susiduriu su nelaimėmis mirštančiomis aukomis.

Žmonės, apie kuriuos čia noriu kalbėti, yra išjungti iš socialinio gyvenimo, traktuojami kaip nereikalingas balastas. Bet ir jie turi jausmus ir troškimus. Šitie žmonės neturi jokio sentimentų artimui, aplinkai, nes jie yra iš jos išjungti. Taip pat kartų jie neturi vietos ir moraliniam jausmam, nėra vietos ir tikėjimui. Bet, kada mirtis žvelgia į akis, tada žmogus desperatiškai ieško kažko, už ko galėtų nusitverti. Kai padėdu ranką ant gėstančio kūno ir, peržegnojęs jį, meldžiuosi, veikia matau, kaip gėstančios lūpos juda. Tavo ausį pasiekia jo nužemintas balsas. Aš labai norėčiau, kad tie, kurie netiki į maldos jėgą, su manim pavažinėty savitę... Esu visiškai tikras, ne vienas pravirktų, prisipažindamas klydęs...

Matai, kaip aukos veide įsiviešpatauja ramybė, akyse kažkokia mistiška laiminga šviesa. Jo akys nuo manęs nenukrypsta, lyg ką išskaito. Kai paskutiniai maldos žodžiai nutyla užgesusio gyvybės, veide lieka ramus žvilgsnis, ir akyse spindi ypatinga laimė ir ramybė. Yra taisyklė, kad reikia užmerkti mirusiojo akis: gyvenimo vaidinimas yra užbaigtas, ir scena turi būti uždaryta. Bet tai atlieku prieš savo valią. Norėčiau palikti kitiem žiūrovam pasidžiaugti maldos jėgos rezultatu. Veidai palieka tokie skaisčiai. Juose nėra skriaudos, neapykantos ar keršto jausmo. Viskas lieka jau nesvarbu. Ten, paslapčių pasauly, lyg prasiveria durys į naują ir gražesnę gyvenimą. Mano sie-lo pasidaro taip ramu ir gera, ir neretai iš akių nurieda laiminga ašara...

-o-

Šiandieną noriu kalbėti apie moteris, kurios išvarė Dievą iš savo širdies, atsisakė nuo socialinių taisyklių, moralės. Pamilo tik cigarečių ir pigaus vyno buteliuką ir pasiliko jų vergėmis. Jos visą burna kalbėjo apie išsilaisvinimą iš vyro vergijos ir Bažnyčios jungo ir, kaip drugeliai, skrido į aukštesnį, daug žadančią šviesą. Tačiau, kai ją pasiekė, nudėgė sparnus ir bejėgės nusileido į gyvenimo purvyną.

Bristol gatvė, Bostone, yra vienintelė tokio pobūdžio įstauga pasauly, "Pušų slėnio" už-eiga, į kurią pirmieji metai leista užteiti materialiai kaip į savo namus. Ten niekas tavęs nieko neklausia. Gausi du kartus per dieną vandeniningos makaronų sriubos, o jei būsi laiminga, gausi ir lovą. Kitu atveju teks miegoti "salėj" ant grindų ir užsikloti savo apsiaustu.

"Slėnio" tarnyba nėra psichiatrų ar daktarų štabas. Jų darbas yra paprastas: paduoti dubenėlį sriubos ir leisti pamiegoti.

Stebėkim įėjusią moterį. Ji yra vidutinio amžiaus. Veide gali matyti nepriteklį ir alkoholio perteklių. Gal atsisakykim aprašyti jos išvaizdą. Tik po kelių minučių norisi laikyti nuo jos atokiau... Ji turi netvarkingai dirbtines blakstienas. Plaukai nekirpti ir nešukuoti. Kišenėj pokalis cigarečių ir 60 centų. Greitai ji pripras prie "tvarkos". Rytą gaus pašvinkusių kiaušinių miltelių ne visai iškeptą sviestainį ir puodelį purvino vandens — kavos. Kartais gali gauti seną riestainį.

Gyventojos, kurios vadinamos "viešniomis", yra nesocialios, užsidariusios ir nesidalina šnekomis su kitomis moterimis apie savo gyvenimą. Bet kitu atveju dalinasi cigaretėmis iki paskutinio dūmo. Jos nesirūpina niekuo. Gyvena nuo vieno patiekalo iki kito. Labai retai jas girdėsit kalbant bendra tema.

Trečią valandą po pietų moteris pradeda grupuotis į ilgą virtinę. Pirmosios 50 gauna kortelės lovom, likusios gali miegoti "salėj" ant cementinių grindų. Paskutiniai metai po nepaprastų pastangų, padedant vietos skautam, man pavyko suorganizuoti 21 lovą ir gauti vietoj jom pastatyti. Kas gali supaprasti tas pastangas? Savaitės gale, kai renkamos miesto sąsla-

Dail. Ringailė Zotovienė (d.), gyvenanti Juno Beach, Fla., Clevelande buvo supungusi sėkmingą savo darbų parodą. Parodos proga vidury matomą paveikslą padovanojo Clevelando skautėm per tuntininkę S. Gedgaudienę (k.). Nuotr. V. Bacevičiaus

vos, mes, narai, padedant skautam, 5 val. iš ryto važinėjom gatvėmis, rinkom išmestas atklodes, paklodes, pagalves, čiuzinius. Lovas gavau iš karo laivyno. Teko saugotis, kad nepamatytų lietuviai. Nuteis, šiukšlyne besikapstant ar čiuzinį į mašiną betempiant. Argi supras!

Kūčių dieną čia susirinko 96 benamės moterys. Kiekviena iš jų turi savo priežastį. "Viešnios" save čia skirsto į tris grupes. Pirmoji — psichiatrinų ligoninių paleistos nepavojingos ligonės. Jos nuolat slankioja netoli "Pušų slėnio" ir visuomet pirmos prie valgio ir pirmos prie lovų. Tą sistemą jos atsivežė iš ligoninių.

Pasirinktoji auka, apie kurią čia rašom, yra trečios grupės. Raudonplaukė. Turi plastikinį gerai nudėvėtą rankinuką. Jame visos jos turtas: moteriški gerai nudėvėti aptemptukai, Alka Seltzer, pigūs kvėpalai, cigaretės ir kita. Jos veide nėra jokio jausmo. Veik visi dantys išpuvę. Ant rankos nudėvėtas apsiaustas, kurį bando parduoti už porą dolerių.

Kita moteris dėvi vyro drabužiais ir bando užsivilkiti apsiaustą, kurį vos gavo, bet negali į jį įsiskverbti.

Gavus kortelę lovai, pusę šeštos vėl rikiuojamasi į ilgą virtinę. Bus duodama vakarienė. Galima ją valgyti "salėj". Vieta panaši į atvirą kluoną, bet šilta. Kampe yra televizija, bet praktiškai niekas į ją nežiūri. Kaip paprastai, nėra pakankamai kėdžių, ir daugelis moterų sėdasi ant cementinių grindų. Čia kvapas yra nepakendamas, ir jaučiamasi kaip lavoninė. Staiga viena parpuola, konvulsingai vartosi. Cypimas. Kitos skuba pagelbėti. Ir aš skubu teikti mediciniską pagalbą — silvestrą, nes negaliu prisiversti pūsti jai orą į burną... Moteris praveria akis ir ima galingai verkti, praradusi lovą: atėjo išsigėrusi, o tokiom čia nėra vietos. Užtikrinu ją ir, lyg viršininkas, patvarkau, kad duotų jai lovą. Mano nustebimui, niekas nesipriešina. Ji gaus lovą.

Moterys man skundžiasi, kad niekuomet negauna pakankamai viralo. Pažadu, bet ir pats netikiu, kad tai įmanoma įvykdyti: lėšos yra labai ribotos.

Stiprus pašvinkusios mėsos kvapas. Viena iš viešnių rado gatvėj nevirtą vištą. Padvokusi, — sakau. Bet moteris ją virsianti.

Linija nerami: nuolat bėgama į gatvę. Paseku. Ten vyksta turgus. Daugelis moterų dalinasi lašeliu pigaus vyno.

Taip gyvenimas čia verda iki pusės devintos. Moterys, kurios nėra savo lovose, praranda teisę, ir tuojau užpildomos spragos. Laimingos skubiai taisosi miegui.

Devintą valandą šviesos išjungiamos, ir lyg įvyksta stebuklas: "salėj" visai tylu bus iki 8 val. ryto, kada visos bus išsprausytos į gatvę. Čia Kalėdom nebuvo vietos...

Išeinu į gatvę. Ausyse iš pasamones skamba jaunam Karalių Karaliū giesmės iš Betliejaus. Užmerkiu akis, ir atrodo lyg esu stumdomas pirkiniais apskrovusių pirkėjų ir lyg aplinkui mane klega linksmi balsai...

Taip. Čia yra tuščia. Čia gyvena moterų laisvės laimėtojos, ištrūkusios iš vyrų vergijos ir Bažnyčios jungo...

Mykolas Manomaitis

A. a. Stasys Lušys
1980 gruodžio 17 vakarą Car-

ney ligoninėj Bostone mirė Stasys Lušys. (Su velionio biografiniais duomenimis skaitytojai buvo supažindinti Darbininko 1980 m. Nr. 52, pirmam puslapy. — Red.)

Prieš keletą metų S. Lušio sveikata buvo sušlubavusi. Pa-

A.A. FELIKSUI SLYVINSKUI

Lietuvoje mirus, Albinai Vasiliauskienė ir Petronelei Sidzikauskienė su šeimomis ir kitiems giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia

Kondrotų šeima

A.A. EDVARDUI SNIEŠKAI

mirus, jo broliui dr. Antanui Šnieškai, jo šeimai ir artimiesiems reiškia gilią užuojautą ir kartu liūdime

Dana ir Jonas Bilėnai

A.A. EDVARDUI SNIEŠKAI

mirus, broliui dr. Antanui Snieškai ir jo šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia

Jarutė Šukienė

EDVARDUI SNIEŠKAI

Mūsų brangiam prieteliui dr. Antanui Snieškai su šeima jo broliui mirus, reiškia nuoširdžią užuojautą.

Aldona ir Stepas Mackevičiai

EDVARDUI SNIEŠKAI

mirus, broliui dr. Antanui Snieškai ir jo šeimai gilaus liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame.

Marina ir Zigmas Raulinaičiai

A.A. STASIUI LUŠIUI

mirus, žmoną Mariją, dukras Vidą Penikienę ir Ireną Veitienę, jų šeimas ir artimuosius giliai užjaučia ir kartu liūdi

Bronė ir Antanas Reventai

EDUARDUI SNIEŠKAI

mirus, giliausią užuojautą reiškia jo sūnui, dukrai ir broliui dr. Antanui Snieškai su šeima

Dr. V. Vaitiekaitytė-Bernier
Aina B. Bernier
Gediminas V. su šeima

kėlė didesnę operaciją. Tačiau visada buvo jautrus ir niekada nesiskundė. Kai prieš porą savaitių aplankiau ligoninėj, irgi nesiskundė, tik pasakė, kad jėgos apleidžia. Sakė, jog gydytojai pasakė, kad gal Kalėdom išsisiųs iš ligoninės. Jis jiems pasakęs: išsisiųs, bet kur? Tokio stipraus charakterio ir valios buvo velionis.

Buvo pašarvotas Juozo Lubino laidotuvių koplyčioj. Paskutinis visuomenės atsisveikinimas su velioniu įvyko gruodžio 21. Susirinko visi velionio šeimos nariai, daug draugų ir pažįstamų ne tik iš Bostono, bet ir iš New Yorko, Putnamo, Cape Cod ir eilės kitų vietovių. Česlavai Aleksonienėi vadovaujant, susirinkę sukalbėjo rožančių. Atvykęs Šv. Petro lietuvių parapijos kleb. kun. Albertas Kon-

tautas sukalbėjo mirusiųjų maldas.

Po maldų vyko organizacijų, kuriose Stasys Lušys yra dirbęs, atstovų atsisveikinimas. Šiam atsisveikinimui vadovavo prof. dr. Česlovas Masaitis iš Putnam, Conn. Trumpame žody jis kalbėjo apie velionio gyvenimą ir darbus. Lušys laimėjęs šiose gyvenimo lenktynėse vainiką. Savo darbu jis parašęs ir savo testamentą. Prof. Masaitis prašė, kad visų kalbėtojų atsisveikinimo žodis būtų neilgesnis poros minučių. Norint apžvelgti velionio didelius darbus ir jo gyvenimą, neužtektų ir visos nakties laiko tam apžvelgimui.

Tautos Fondo, Vliko ir Vliko garbės pirm. dr. Kęstučio Valiūno ir savo šeimos vardu atsisveikino Juozas Giedraitis iš New Yorko. Altos Bostono skyriaus, kuriame velionis atsto-

New Yorko Tauro tunto tuntininkui

S.V.V.SI. MEČIUI ILGŪNUI

iškeliauvus į Amžinuosius Namus, jo žmonai Olga, sūnams Andriui, Leonardui ir Dariui, giminėms ir artimiesiems, reiškia giliausią skautišką užuojautą.

New Yorko Neringos ir Tauro Tuntų vadovai-vadovės, sesės ir broliai

Mielam draugui

MEČIUI ILGŪNUI

mirus, skaudžioje liūdesio valandoje giliai užjaučiame Olga ilgūnienę ir jos sūnelius. Tebūnie lengva jam šios šalies žemėlė. Liūdime kartu su jumis.

Valerija ir Henrikas Zitikai

MEČIUI ILGŪNUI

mirus, jo žmonai Olga, trims sūnams ir giminėms giliai užjaučiame reiškia ir kartu liūdi

Romualda ir Leonas Juozapavičiai

MEČIUI ILGŪNUI

mirus, jo žmonai Olga ir sūnams nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Regina ir Jonas Mack

Tauro tunto tuntininkui

A. A. MEČIUI ILGŪNUI

mirus, jo žmoną Olga, sūnus Andrių, Leonardą ir Darių, giminės ir artimuosius, nuoširdžiai užjaučiame

New Yorko Skautams Remti Komitetas

KNYGOS LIETUVIŲ IR ANGLŲ KALBOM IŠMOKTI

Introduction to Modern Lithuanian — 10 dol.
Lietuviškų pokalbių plokštelė su tekstu — 6 dol.
Angliškai lietuviškas žodynas — 8 dol.
Lietuviškai angliškas žodynas — 8 dol.
Lietuvių kalbos žodynas, pavaiškuotas — 6 dol.
Persiuntimas 50 c. Graži dovaną jaunimui ir suaugusiems visokiomis progomis. Darbininkas, 341 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207.

Visos šios ir kitos lietuviškos knygos bei lietuviškos plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Įvairių lietuviškų suvenyrų galima gauti Darbininko administracijoje. Skambink 212 827-1351.

vavo Katalikų Federacijai, vardu atsisveikins skyr. pirm. inž. Edmundas Cibas. Lietuvių B-nės Bostono apylinkės ir S. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos vardu atsisveikino Antanas Matjoška. Lietuvių Krikščionių Demokratų sąjungos, o taip pat Lietuvos atstovo Washingtono dr. Bačkio vardu — Andrius Keturakis. Amerikos Lietuvių B-nės Tarybos ir šeimos vardu — inž. Romas Veitas, Lietuvos karių veteranų sąjungos "Ramovės" Bostono skyr. vardu — pirm. inž. Bronius Galinis, Balfio Bostono skyriaus ir centro valdybos vardu — centro direktorius Antanas Andriulionis. Rozalija Petronienė paskaitė ištrauką iš Stasio Lušio pasakytos kalbos studentam ateitininkam VDU švenčiant Lietuvos nepriklausomybės pirmąjį dešimtmetį 1928. Velionis Lušys tada buvo studentų ateitininkų pirmininku. Prof. Masaitis perskaitė Ateitininkų Federacijos vado Juozo Laučkos atsiųstą užuojautą velionio našlei ir visai šeimai.

Atsisveikinimo kalbas baigė prof. Masaitis. Atsisveikinimo metu prie karsto garbės sargyboj stovėjo Lietuvos karių veteranų sąjungos Bostono skyriaus nariai. Jų parūpinta Lietuvos vėliava buvo uždengta dalis karsto. Gruodžio 21 Stasio Lušio kūnas buvo nuvežtas į Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčią. Mišias koncelebravo kleb. kun. Albertas Kontautas, kun. prof. Stasys Yla, prel. Vytautas Balčiūnas ir buv. Šv. Petro parapijos kleb. kun. Antanas Baltrušinas. Pamokslą pasakė prel. V. Balčiūnas. Po mišių velionio kūnas buvo nuvežtas į Milton kapines. Prie duobės maldas sukalbėjo kleb. Albertas Kontautas, o visi susirinkę sugiedojo giesmę Marija, Marija ir Lietuvos himną. Vėliavą, kuria buvo apdengtas karstas, suvyniojus, Lietuvos karių veteranų s-gos Bostono skyriaus pirm. inž. Bronius Galinis įteikė velionio našlei Marijai Lušienei.

Lietuvos atstovybės Washingtono vardu dr. Bačkis atsiuntė gėlių puokštę ir užuojautą. Lietuvos Krikščionių Demokratų s-gos buvo atsiųstas gėlių vainikas, nes velionis Stasys Lušys buvo tos sąjungos vicepirmininkas. Po visų maldų ir giesmių palydėję a.a. Stasį Lušį į amžino poilsio vietą dukters Irenos ir jos vyro inž. Brutenio Veitų buvo pakviesti užkandžiam į jų rezidenciją. Nuliūdime liko velionio našlė Marija Lušienė, dukters Irena Veitienė su vyru ir Vida Penikienė su vyru, o taip pat 5 vaikaitai ir 2 provaikaitai.

A. a. Stasys Lušys rūpinosi ir dirbo Lietuvos laisvės atgavimui, bet jis tos laisvės nebesulaukė. Jo kūną priglaudė svetiną Amerikos žemė.

P. Žickus

Valentinos Balsienės iš Toronto, Ont., Kanados, Keramikos darbų parodą balandžio 4-5 rengia Lietuvių Tautodailės Instituto Bostono skyrius.

Dail. Alfonso Dargio kūrinių parodą balandžio 25-26 rengia Bostono vyr. skautų židiny.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:10 val. 740 banga iš WCAS 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Viščinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

Yčių kalėdinė vakaronė.

Lietuvos vyčiai Bostone pagal tradiciją rengia įdomią kalėdinę vakaronę. Šiais metais ji buvo sausio 3 parapijos salėj, 7-oj gatvėj. Nepaisant nepaprastai

didelio šalčio ir siaučiančių ligų, susirinko per 40 vyčių. Taip pat dalyvavo ir buv. Šv. Petro parapijos kleb. kun. Antanas Baltrušinas. Vyčių kalėdinė vakaronė yra įdomi tuo, kad šalia vaišių, vyčiai praveda dovanų keitimosi žaidimą. Kiekvienas vytis ar jų svečias atsineša nemažiau dviejų dolerių vertės kokią nors dovanėlę, supakuotą. Jos visos sudedamos ant stalo. Kiekvienas atnešęs dovaną gauna numerį. Po vaišių iššaukiamas pirmas numeris. Jis pasirenka kokią nori supakuotą dovanėlę. Tada ištraukia kitą numerį, kuris atėjęs pasirenka dovaną. Pasirinkęs ir jos neatplėšęs, jis gali nueiti pas pirmąjį ir pasikeisti, kuri jau yra laikoma atpakuota ir laikoma ant satalo, kad visi ją matytų. Kai kurios geresnės dovanos eina iš rankų į rankas po daug kartų. Tai labai įdomus žaidimas. O kai paskutinė dovana ištraukiama ir jam pasikeitus, ar ne, pasibaigia ir visas keitimasis.

Taip ir šį kartą vyčiai praleido draugiškoj ir šiltoj nuotaikoj keletą gražių valandų.

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubo narių susirinkimas įvyks sausio 17, šeštadienį, 2:30 val. p.p. S. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos direktorių kambary. Prelegentė bus Liuda Weingorten (Šmitaitė). Ji kalbės ir dalysis savo įspūdžiais iš kelionės po Kiniją, Japoniją ir Hongkongo. Visos narės kviečiamos atsilankyti, o paskaita tikrai bus įdomi.

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas įvyks vasario 15. 10:15 ryto mišios Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioj, o 3 val. p.p. tolimesnis minėjimas S. Bostono lietuvių Piliečių D-jos salėj.

Smuikininko Izidoriaus ir pianisto Vytenio Vasyliūno koncertas įvyks kovo 1 d. 3 val. p.p. First and Second Church salėj, Bostone, Marlboro St. 66.

Motinos dienos minėjimas įvyks gegužės 4. Rengia L.M.F. Bostono klubas.

Valentinos Balsienės iš Toronto, Ont., Kanados, Keramikos darbų parodą balandžio 4-5 rengia Lietuvių Tautodailės Instituto Bostono skyrius.

Dail. Alfonso Dargio kūrinių parodą balandžio 25-26 rengia Bostono vyr. skautų židiny.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:10 val. 740 banga iš WCAS 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Viščinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

“Amber Holidays”

1981 M. EKSURSIS LIETUVA IŠ BOSTONO/NEW YORKO

MASKVA/VILNIUS:

kovo 25 — — \$977.00
balandžio 15 — — \$977.00
gegužės 2 — — \$1019.00
gegužės 7 — — \$1019.00
gegužės 13 — — \$1136.00 (su Ryga)
gegužės 21 — — \$1108.00
birželio 4 — — \$1148.00
birželio 18 — — \$1148.00

liepos 6 — — \$1068.00 (su Varšuva)
liepos 20 — — \$1112.00
rugpjūčio 3 — — \$1068.00 (su Varšuva)
rugpjūčio 19 — — \$1382.00 (su Ryga)
rugsėjo 3 — — \$1148.00
rugsėjo 17 — — \$1059.00
rugsėjo 24 — — \$1059.00
spalio 8 — — \$1019.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

PRAŠOME REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU —

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway, p.o. box 116, So. Boston, Mass. 02127, tel. 617 268-8764

Istaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS
Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

DARBININKAS

NEW YORK

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vieniūlynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: sausio 17, šeštadienį, ateitininkų šeimos šventė; sausio 18, sekmadienį, poetės Kotrynos Grigaitytės knygos "Marių vėjams skambant" pristatymas.

Poetė Kotryna Grigaitytė poeziją periodikoje pradėjo spausdinti 1927 metais. Yra išleidusi šiuos eilėraščių rinkinius: Akys pro vėduoklę — 1937, Paslaptis — 1950, Širdis pergamente — 1956, Rudens sapnai — 1963 (rinkinys laimėjo Draugo poezijos konkursą), Trapus vakaras — 1968. Praeitais metais išleido šeštą eilėraščių rinkinį — Marių vėjams skambant. Ši šeštoji poezijos knyga ir bus aptarta knygos pristatyme sausio 18, sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židinyje. Knygos pristatymą rengia Liet. Kat. Moterų Kultūros Draugija.

Pranas Naujokaitis, rašytojas ir literatūros istorikas, kalbės apie Kotrynos Grigaitytės poezijos knygą "Marių vėjams skambant" tos knygos pristatyme sausio 18 Kultūros Židiny. Poetės visą kūrybą peržvelgs Paulius Jurkus. Bus paskaityta ir poetės eilėraščių. Popietės pradžia 3 v. popiet. Po programos — kavutė.

Vytas Gerulaitis prieš Kalėdų šventes buvo išskridęs į Australiją, kur teniškai žaidė jo sūnus Vytas. Iš Australijos jis grįžo tik sausio 5.

Skulptorius Vytautas Kašuba Kalėdų-Naujųjų Metų proga padovanuoja Lietuvos generaliniam konsulatui New York'e vėliausią savo kūrinį — VYTAUTAS DIDYSIS 1392-1430. Generalinis konsulas Anicetas Simutis nuoširdžiai dėkoja skulptoriui už papuošimą kuklių Lietuvos generalinio konsulato patalpų vertingu kūrinium.

Laisvės Žiburio radijo pavasarinis koncertas — vakaras bus gegužės 2, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Programą atliks Bostono lietuvių vaidintojai ir suvaidins Antano Gustaičio "Sekminių vainiką".

KASOS Kredito kooperatyve šiuo metu galima investuoti 10,000 dolerių į Money Market Certificate šešiem mėnesiam su 13.43% metinių palūkanų. Išlaikius indėlį ir prieauklį visus metus, metinės efektyvios palūkanos siekia 14.08%. Kred. Unijos Share Certificate galima pirkti mažesniomis sumomis ir trumpesniai laikui. 500 dolerių vienetais perkami Share Certificate neša 12.5% efektyvias palūkanas. Paprastos einamosios sąskaitos duoda 7% metines palūkanas. Visais atvejais yra naudingiau taupyti ir skolintis Kasoje, todėl tautiečiai yra raginami pervesti savo santaupas iš paprastų bankų į Lietuvių Kasos Kredito Uniją. Ne tik pavieniai asmenys, bet ir organizacijos gali pasinaudoti Kasos patarnavimais. Adresas: 86-01 114 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Telefonas: 212 441-6799.

KOTRYNOS GRIGAITYTĖS KNYGOS "MARIŲ VĖJAMS SKAMBANT" PRISTATYMAS

bus sausio 18, sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židiny.

Aplė poetės kūrybą kalbės PAULIUS JURKUS
 Aplė pristatomą knygą — PRANAS NAUJOKAITIS
 Bus skaitoma iš jos poezijos

Po programos — kavutė.

Rengia ir visus atsilankyti kviečia

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOTERŲ KULTŪROS DRAUGIJA

SPALVINGAS MOKYKLOS VAKARAS — EGLUTĖ

Gruodžio 21, sekmadienį, Kultūros Židinyje buvo Maironio liuanistinės mokyklos tradicinė Kalėdų eglutė su vaidinimu. Mokiniai suvaidino spalvingą vaidinimą. Čirką, kur buvo daug judesio, šokių, dainų. Vaidinimą sumanė ir režisavo Raimundas Balsys. Jis labai daug darbo įdėjo, kol pastatė šį vaidinimą. Į sceną buvo išvesti visi mokyklos mokiniai.

Prie scenos buvo pastatytas nemažas priescenis. Mokiniai atėjo iš salės, pasklido visoje scenoje, priescenyje. Paskui vėl nusileido į salę. Tai žiūrovams buvo ko pasižiūrėti. Ypač buvo gražūs kostiumai, kuriuos daugiausia pasiūvė Olga Ilgūnienė.

Po vaidinimo tuoj pasirodė Kalėdų senis (A. Bagdžiūnas). Prie Kalėdų senio mokyklos choras pagiedojo penkias kalėdines giesmes: Piemenėliai paskubėkit, Kalėdinė lopšinė, Be manęs neužgimk, Kalėdos Lietuvoje, Mes girdejome angelus.

Giesmių ir dainų išmokė Nijolė Ulėnienė. Akomponavo Viktoras Ralys. Pranešėju buvo Rimas Vaičaitis.

Prie scenos žemai buvo gražiai papuošta Kalėdų eglutė. Po visų programų vyko loterijų traukimai, vaišės, kavutė. Žmonių buvo pilna salė.

25-toji sukurta Lietuvių Fronto Bičiulių stovykla rengiamas liepos 11-18 lietuvių pranciškonų vasarvietėje, Kennebunkporte, Maine. Registruotis tiesiai pas Tėvą Steponą Ropolą, Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine, 04046. Tel. 207 967-2011. Liet. Fronto Bičiulių centro valdyba prašo nedelsti registruotis.

Angelių Karalienės parapija Brooklyne nuo šių metų pradžios uždaryta. Visi dokumentai ir metrikai yra perkelti į Apreiškimo lietuvių parapijos raštą, 259 No. 5th St., Brooklyn, N.Y.

Asmenys, gyvenant JAV ir neturint JAV pilietybės, sausio mėnesį privalo užpildyti pašto įstaigos gaunamą registracijos kortelę. Neatlikę šios pareigos, gali būti baudžiami.

Darbininko kalendorius 1981 metams lapkričio 14 išsiųstas visiems skaitytojams. Jei kas norėtų gauti papildomų egzempliorių, prašomas atsisiųsti po 2 dol.

MONEY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.) Apsidrausdami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.

RENGINIAI KULTŪROS ŽIDINY

Sausio 17, šeštadienį, ateitininkų šeimos šventė.

Sausio 18, sekmadienį, Kotrynos Grigaitytės eilėraščių knygos "Marių vėjams skambant" pristatymas. Pradžia 3 v. popiet.

Sausio 25, sekmadienį, Medžiotojų ir Žuvautojų klubo Aras susirinkimas.

Vasario 7 ir 8 numatyta dailės paroda atšaukta. Visos salės laisvos.

Vasario 15, sekmadienį, Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas.

Vasario 27, penktadienį, Izidoriaus Vasyliūno smuiko koncertas.

Vasario 28, šeštadienį, užgavėnių balius. Rengia New Yorko ateitininkai.

Kovo 1, sekmadienį, Lito bendrovės metinis susirinkimas.

Kovo 8, sekmadienį, Kaziuko mugė. Rengia New Yorko skautai.

Kovo 14-15, šeštadienį ir sekmadienį, dail. N. Alperio paroda. Išstatomi Vilniaus miesto peizažai.

Kovo 28, šeštadienį, Aleksandro Vakselio 65 metų sukakties minėjimas ir pagerbimas. Rengia specialius komitetas.

Po vaidinimo apdovanoti gėlėmis visi prisidėjo prie vaidinimo. Iš k. Raimundas Balsys, Olga Ilgūnienė, Nijolė Ulėnienė, Rasa Bobelytė, Viktoras Ralys, Aldona Marijošienė — mokyklos vedėja, Rimas Vaičaitis ir Algis Jankauskas. Nuotr. P. Bivainio

PRISIMINTAS KLAIPĖDOS ATVADAVIMAS

Sausio 10, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židiny surengtas Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimas. Rengė Simo Kudirkos šaulių kuopa, talkino ramovėnai, birutietės, savanoriai-kūrėjai, M. Lietuvos rezistentinis sąjūdis, M. Lietuvos bičiulių draugija.

Minėjimui vadovavo kuopos pirmininkas Kęstutis Miklas. Pradžioje, grojant Lietuviais esame mes gimę, įneštos vėliavos. Muzikine palyda rūpinosi Aloyzas Balsys. Jis buvo surinkęs gana daug dainų apie pajūrį, Klaipėdą. Muzika buvo leidžiama iš juostelių per garsiakalbius.

Atidarymo kalbos

Atidarymo kalbą pasakė pirmininkas K. Miklas, primindamas atvadavimo svarbiuosius

N. Y. skautės turėjo bent kelias žiemos išvykas. Skautės ir prityrusios skautės lankėsi N.Y. China Town, sausio 3 per 40 skaučių vyko į baletą, sausio 10 vilkiukai ir paukštytės turėjo čiuožimo išvyką į Hicksville, L.I. Dalyvavo per 40.

Nidos leidyklos išleistas kalendorius 1981 metams su kasdien nuplėšiamais lapukais jau gaunamas Darbininko administracijos. Su persiuntimu 7 dol.

MEČYS RAZGAITIS DEKOJA

Netikėtai susirgęs svetimoje aplinkoje, maloniai nustebau artimųjų ir draugų dėmesiu, skirtu mano sveikatai. Šia proga ypatingai reikiu padėkų: kompozitoriui J. Stankūnui su ponia, p. A. Gudaitienei, Darbininko redakcijai, Apreiškimo parapijos kunigam — klebonui J. Pakalniškiui, kun. A. Račkauskui ir mano artimam draugui Stasiui Balsiui.

momentus. Invokaciją sukalbėjo šaulių kuopos kapelionas Tėv. Leonardas Andriekus, OFM. Prisiminti žuvusieji ir pagerbti tylos bei susikaupimo minute. Prisiminti ir žygio dalyviai. Jonas Jankus, to žygio dalyvis, buvo pakviestas atsistoti.

Sveikinimo kalbą pasakė Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis. Prisiminė, kad iš Mažosios Lietuvos sklido kultūrinė šviesa į Lietuvą. Ten gyveno ir rašė Kristijonas Donelaitis. Spaudos draudimo metu ten buvo spausdinamos lietuviškos knygos, laikraščiai, kurie buvo slapta gabunami į Lietuvą. Jau 1918 lapkričio 30 M. Lietuvos tautinė taryba padarė pareiškimą, kad nori prisijungti prie Lietuvos. Tada santarvininkai nekreipė dėmesio. Kai lenkus visur užtarė bei rėmė prancūzai, tai lietuviui buvo vieni ir turėjo pasitikėti savo jėgomis. Nuo Vokietijos buvo atskirtas tik Klaipėdos kraštas ir pagal Versalio sutartį pavestas valdyti prancūzams. Lenkai taikstėsi į tą kraštą, tad ir įvyko sukilimas ir prisijungimas prie Lietuvos.

Toliau kalbėtojas prisiminė lietuvių kalbą, kuri Didžiojoje Lietuvoje buvo užguita, valdžios nevertinama, gi M. Lietuvoje nuo 16 amžiaus valdžia ir Prūsijos lietuvių kreipėsi lietuvių kalba. Yra išleistas net knygos "Prūsijos valdžios gromatos ir pagraudinimai".

Lietuvos gen. konsulas padėkojo už šios šventės suruošimą.

Toliau sveikinimo žodį tarė LB apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis. Jis pabrėžė, kad Klaipėdos krašte lietuvių bė išsilaukė ne tik kaime, bet ir inteligentų tarpe. Net po 700 metų vokiečių valdymo lietuvių rado reikalo jungtis su Lietuva. Linkėjo, kad ir išeivijos lietuvių būtų tokie išstvermingi ir saugotų lietuviškumą.

Anso Lymano kalba

Su sveikinimais buvo baigta oficialioji dalis. Nuo vėliau nuėjo garbės sargybos. Dabar kalbėjo svečias iš Montrelio, klaipėdiatis Anasas Lymantas. Jis kalbėjo apie šių dienų Mažosios Lietuvos ir Klaipėdos krašto problemas. Kalbą buvo pasirašęs. Skaitė ramiai, aiškiai. Visiem buvo suprantamas kiekvienas žodis. Patsai kalbos stilius buvo maloniai puošnus, jausmus.

Prisiminė, kad malonu švęsti sausio 15, nors ši šventė ir nėra įrašyta į lietuviškų švenčių tarpą. Padėkojo šauliams už jos surengimą. Prisiminė, kad Klaipėdoje tokią dieną sukilimo vada ir dalyviai susirinkdavo prie žuvusiųjų paminklo jų pagerbti. Ar tada kas galėjo numatyti, kad ateis čia nauji okupantai.

Prisiminė Žiugždos parašytą Lietuvos istoriją, kur labai liaupsinama Maskva. Jos esą nuopelnai, kad Klaipėda atvaduota ir prijungta prie Lietuvos. Senbolševikam Klaipėda buvo svetimas kraštas. Tik jaunoji karta atrado Vydūną. Jaunimas ėmė domėtis jo raštais. Jo "Pasaulio gaisrą" pastatė Vilniaus

universiteto studentai. Kiek ten išsireikšimų, kurie tinka ir dabarčiai. Kai Vilniuje išleido Vydūno dramas, per tris dienas išpirkto visą laidą. Vydūno dvainis atsparumas ir heroizmas veikia jaunimą.

Martyno Jankaus sodyba po antrojo pasaulinio karo buvo apnešta, paskui namus sudegino iki pamatų. Buvo apnaikintas ir Rambynas. Dabar prie Jankaus sodybos pastatytas paminklas, aptvarkytas ir Rambynas, pastatytas aukuras.

Susidomėta ir Ventės Ragų, kur sulekia šimtai tūkstančių paukščių. Rašoma studija apie spaustuves, Jagomastų šeimą. Klaipėdoje kuriamas lietuvių kultūros muziejus, kur bus sutelkta visa medžiaga, liečianti lietuviškąją M. Lietuvą.

Senųjų Klaipėdos krašto gyventojų beveik nebeliko. Jų vietą užėmė lietuvių iš Lietuvos. Klaipėdos mieste yra nemaža rusų. Čia yra didelis tolimosios žvejybos laivynas. Dar veikia faneros fabrikai, laivų statybos, kur dirba rusai.

Mažosioje Lietuvoje yra dar liūdniau, ten visi gyventojai yra iš Sovietų Sąjungos.

Vakarų Vokietijos vokiečiai primena, kad Lietuvos nepriklausomybės kelias gali eiti per Rytprūsį, nes vokiečiai yra suinteresuoti, kad Rytprūsiai netektų Lenkijai. Prelegentas prisiminė, kaip 1923 metais vienas klaipėdiatis skubėjo į Berlyną, kad ten suorganizuotų pasipriešinimą sukilimui, bet Berlynas jį nutildė. Berlynas tada buvo suinteresuotas, kad Klaipėdos kraštas tektų Lietuvai.

Kova dėl pajūrio vyksta ir šiandien. Nuo klaipėdiečių priklauso, kiek šis kraštas bus lietuviškas. Jaunimas gal ir šiemet prie sukilėlių paminklo padės gėlių...

Paskaita buvo maloniai visų išklausyta ir palydėta plojimais.

Skaito Vytautas Valiukas

Aktorius Vytautas Valiukas įdomiai ir ryškiai paskaitė Antano Miškinio eilėraščių Vėjams Malburgo, Kazio Borūtos Baltijos vėjų dainą, Petro Babicko kelinės ispūdžių po Neriną ir ištraukas iš Donelaičio Metų. Paskaitė pradžią Pavasario linksmybių, Rudens gėrybių, Žiemos rūpesčių. Kadangi dabar žiema ir vargina šaltis, tai aktorius pabaigai vėl grįžo prie Pavasario linksmybių — jau saulelė vėl atkopa budina svietą...